

Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare pentru anul 2022 și semestrul I, 2023 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Întru executarea prevederilor art.76 alin.(1) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale nr.181/2014, art, art.21 al Legii nr.121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, Ministerul Finanțelor efectuează monitoringul financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral de sau majoritar de stat. Potrivit Regulamentului privind monitoringul financiar al autorităților publice la autogestiune, al întreprinderilor de stat /municipale și al societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de public, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr.56/2018, monitoringul financiar este procesul de selectare, preluare și analiză a indicatorilor a activității economico-financiare a entităților, în scopul evaluării și analizei riscurilor bugetar fiscale aferente.

Este de remarcat că pe parcursul anului au fost aprobate o serie de Hotărâri de Guvern cu privire la reorganizarea întreprinderilor de stat /societăților comerciale în alte forme juridice de reorganizare. Dat fiind faptul, că la situația din 31.12.2022 nu toate entitățile au finisat procedura de reorganizare, acestea au fost supuse monitorizării financiare pentru perioada de referință, întrucât au prezentat situațiile financiare/rapoartele statistice în modul stabilit în calitate de întreprinderi de stat/societăți comerciale, nefiind excluse din Registrul patrimoniului public.

I. Sinteza rezultatelor monitoringului financiar al activității economico-financiare pentru anul 2022 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat (adițional la informația prezentată în Nota privind riscurile bugetar fiscale)

La situația din 1 ianuarie 2023, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului (în continuare – Agenția Proprietății Publice) sunt incluse 176 întreprinderi de stat și 74 societăți comerciale cu capital de stat, din care 58 societăți comerciale dețin capital integral sau majoritar de stat.

Din 74 societăți comerciale cu capital de stat, la 22 entități economice cota statului în capitalul social constituie 100%, la 22 entități economice – de la 75,0% pînă la 99,99%, la 11 entități economice – de la 50,0% pînă la 74,99%, la 9 entități economice – de la 25,0% pînă la 49,99%, la 3 entități economice – de la 10,0% pînă la 24,99%, iar la 7 entități economice – pînă la 9,99 la sută.

**Informația consolidată privind numărul întreprinderilor de stat
și societăților comerciale cu capital de stat conform Registrului patrimoniului public**

	La situația din 01.01.2022			La situația din 01.01.2023		
	Întreprinderi de stat	Societăți pe acțiuni		Întreprinderi de stat	Societăți pe acțiuni	
		Cu cota statului în capitalul social	din care: cu cota statului mai mare de 50%		Cu cota statului în capitalul social	din care: cu cota statului mai mare de 50%
Total conform Registrului patrimoniului public	179	79	58	176	74	58
<i>din care:</i>						
- pe teritoriul Ucrainei	3	-	-	3	-	-
- în procedura lichidării, reorganizării sau insolvenței	38	30	18	43	25	15
- nu desfășoară activitate dar sunt înregistrate la I.P. „ASP”	22	11	8	20	11	8
Incluse în Lista monitorizată de MF pentru 2021, din care:	116	-	32	110	-	32
- nu au prezentat situațiile financiare pentru anul 2022 la BNS	10	-	1	11	-	1
Total supuse monitorizării financiare pentru anul 2022	106	-	31	99	-	31

Potrivit datelor din tabel la 1 ianuarie 2023, Lista întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, include 110 întreprinderi de stat și 32 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care desfășoară activitate și prezintă dări de seamă statistice în modul corespunzător.

În conformitate cu datele prezentate Biroului Național de Statistică, mărimea capitalului social al întreprinderilor de stat supuse monitorizării pentru rezultatele anului 2022, la situația din 31.12.2022 constituie 4925,3 mil. lei, iar al societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat monitorizate – 5812,7 mil. lei, inclusiv cu cota statului în mărime de 5774,4 mil. lei.

De asemenea, se comunică că pe parcursul anului 2022 au fost aprobate o serie de Hotărâri de Guvern cu privire la reorganizarea întreprinderilor de stat în alte forme juridice de organizare. Dat fiind faptul că, la situația din 01.01.2022, nu toate entitățile au finisat procedura de reorganizare, acestea au fost supuse monitorizării financiare pentru perioada de referință, întrucât au prezentat rapoartele statistice în modul stabilit în calitate de întreprinderi de stat/ societăți comerciale (Î.S. Publicația periodică revista „Legea și viața”, Î.S. Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău”, Î.S. Publicația periodică revista „Agricultura Moldovei” și Î.S. „Combinatul Republican de Instruiri Auto”).

I.I. Monitoringul financiar al activității economico-financiare în anul 2022 a întreprinderilor de stat

Analiza activelor. Potrivit datelor bilanțului generalizat, se atestă că la situația din 31.12.2022, *valoarea totală a activelor* întreprinderilor de stat monitorizate constituie 31178,7 mil. lei și, în perioada de gestiune, s-a majorat cu 2471,9 mil. lei. La baza acestei majorări a stat creșterea valorică atât a activelor imobilizate cu 1769,6 mil. lei, cât și a activelor circulante ale întreprinderilor cu 701,4 mil. lei. Efectuând o analiză detaliată a activelor întreprinderilor de stat, se constată că majorarea acestora a fost generată în special de majorarea semnificativă a valorii imobilizărilor corporale cu 1844,9 mil. lei, creanțelor curente și altor active circulante cu 778,9 mil. lei și a stocurilor cu 359,3 mil. lei.

Totodată, în componența activelor întreprinderilor de stat au fost înregistrate și diminuări ale unor grupe de active, din care se evidențiază diminuarea valorii a numerarului și documentelor bănești cu 397,7 mil. lei, a imobilizărilor necorporale cu 51,5 mil. lei, investițiilor financiare curente cu 39,1 mil. lei, a creanțelor pe termen lung și altor active imobilizate cu 17,4 mil. lei și a investițiilor financiare pe termen lung cu 6,4 mil. lei.

Tabelul 2.

Analiza structurii activelor (patrimoniului) întreprinderilor de stat, în dinamică

Grupe de active	01.01.2022		31.12.2022		Abaterea (+/-)	
	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	p.p.
1	2	3	4	5	6=4-2	7=5-3
1. Imobilizări necorporale	79,2	0,2	27,7	0,1	-51,5	-0,1
2. Imobilizări corporale	22937,8	79,9	24782,7	79,5	1844,9	-0,4
3. Investiții financiare pe termen lung	216,9	0,8	210,5	0,6	-6,4	-0,2
4. Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate	825,3	2,9	807,9	2,6	-17,4	-0,3
Total active imobilizate	24 059,2	83,8	25 828,8	82,8	1 769,6	-1,0
1. Stocuri	1048,1	3,7	1407,4	4,5	359,3	+0,8
2. Creanțe curente și alte active circulante	1320,3	4,6	2099,2	6,7	778,9	+2,1
3. Investiții financiare curente	211,5	0,7	172,4	0,6	-39,1	-0,1
4. Numerar și documente bănești	2068,6	7,2	1670,9	5,4	-397,7	-1,8
Total active circulante	4648,5	16,2	5349,9	17,2	701,4	+1,0
Total active	28707,7	100	31178,7	100	+2471,0	x

În partea ce vizează *structura activelor* întreprinderilor de stat, se atestă că acestea sunt formate în proporție de 82,8% din active imobilizate (sau 25828,8 mil. lei) și în proporție de 17,2% din active circulante (sau 5349,9 mil. lei). În particular, în totalul activelor, ponderi semnificative au revenit imobilizărilor corporale - 79,5% (sau 24782,7 mil. lei), urmate de ponderea creanțelor curente și altor active circulante - 6,7% (2099,2 mil. lei), numerarului și documente bănești - 5,4% (1670,9 mil. lei), stocurilor - 4,5%

(sau 1407,4 mil. lei) și creanțelor pe termen lung și altor active imobilizate - 2,6% (sau 807,9 mil. lei).

Celelalte elemente de activ dețin ponderi minoritare în structura activelor întreprinderilor, de exemplu: cele mai mici ponderi s-au înregistrat la imobilizări necorporale - 0,1% (sau 27,7 mil. lei), și a câte 0,6% la investiții financiare pe termen lung sau (210,5 mil. lei) și investiții financiare curente sau (172,4 mil. lei).

În același timp, se menționează că la finele anului 2022, cele mai semnificative majorări și diminuări ale activelor totale, față de începutul anului 2022, s-au înregistrat la întreprinderile reflectate în tabelul de mai jos.

Tabelul 3.

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale activelor totale ale întreprinderilor de stat

mil. lei

Nr. d/o	Majorări ale activelor comparativ cu 01.01.2022		Nr. d/o	Diminuări ale activelor comparativ cu 01.01.2022	
	Denumirea întreprinderii	Valoarea majorării		Denumirea întreprinderii	Valoarea diminuării
1.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	1479,9	1.	Î.S. „Poșta Moldovei”	52,5
2.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	190,2	2.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „Moldatsa”	38,2
3.	Î.S. „Moldelectrica”	625,7	3.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	13,3
4.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	62,6	4.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești”	11,9
5.	Î.S. „Flus”	26,8	5.	Î.S. Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”	6,1
6.	Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro”	24,2	6.	Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”	5,9
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Edineț”	16,6	7.	Î.S. „Termogaz Bălți”	4,8
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Chișinău”	12,9	8.	Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”	4,6
9.	Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”	12,5	9.	Î.S. „Direcția Nodului Hidroenergetic Costești-Stîlnca”	2,7
10.	Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva”	11,8	10.	Î.S. de bază „Medisan”	2,6

Este de remarcat că, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 756/2022 cu privire la transmiterea și schimbarea categoriei de destinație a unor terenuri în scopul reabilitării și extinderii drumului național M3 Chișinău–Cimișlia–Vulcănești–Giurgiulești–frontiera cu România, au fost aprobate decizii de transmitere/schimbarea destinației în gestiunea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” a unor terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale, în scopul reabilitării și extinderii drumului național M3 Chișinău–Cimișlia–Vulcănești–Giurgiulești–frontiera cu România, pe segmentul de ocolire a orașului Vulcănești, UTA Găgăuzia.

În contextul celor expuse, se menționează că în anul 2022 întreprinderile de stat înregistrează, *per ansamblu*, o rentabilitate a activelor (rentabilitate economică) de 0,03%, ceea ce înseamnă că întreprinderile de stat în anul 2022 au generat per general pierderi nete de 0,03 bani la fiecare leu active (*raportul dintre profitul pînă la impozitare/ valoarea medie a activelor*).

Analiza capitalului propriu. Capitalul propriu (patrimoniul net) al întreprinderilor de stat, înregistrat la finele anului 2022, a constituit per total 19609,0 mil. lei, valoarea acestuia majorând-se cu 4420,5 mil. lei față de situația de la începutul anului analizat.

Majorarea capitalului propriu a fost condiționată preponderent de majorarea altor elemente de capital propriu în total față de 01.01.2022 cu 4305,1 mil. lei, în special la Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” cu 4310,1 mil. lei (suma respectivă reprezintă alte rezerve sau valoarea finanțărilor primite de la bugetul de stat și/sau fondul rutier, care au fost utilizate pentru finanțarea reconstrucției/construcției drumurilor aflate în gestiunea întreprinderii), circa 2 mil. lei la întreprinderile de stat din administrarea Agenției „Moldsilva” (suma respectivă reprezintă valoarea finanțării primite în cadrul Proiectului pentru procurarea fondurilor fixe pentru prelucrarea pământului întru sădirea pădurilor noi pe terenurile degradate, pentru acordarea serviciilor de plantare și îngrijire).

Tabelul 4.

Analiza structurii și evoluției pasivelor întreprinderilor de stat

Grupe de pasive	01.01.2022		31.12.2022		Abaterea (+/-)	
	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	p.p.
1	2	3	4	5	6=4-2	7=5-3
1. Capital social și neînregistrat	5 344,1	18,6	5498,0	17,6	+153,9	-1,0
2. Prime de capital	-	-	3,3	0,01	+3,3	+0,01
3. Rezerve	1 395,9	4,9	1383,9	4,4	-12,0	-0,5
4. Profit (pierdere)	-457,9	-1,6	-506,1	-1,61	-48,2	-0,01
5. Rezerve din reevaluare	1 250,3	4,3	1268,7	4,1	+18,4	-0,2
6. Alte elemente de capital propriu	7 656,1	26,7	11961,2	38,4	+4305,1	+11,7
Total capital propriu	15188,5	52,9	19609,0	62,9	+4420,5	+10,0
7. Datorii pe termen lung	10855,4	37,8	8306,5	26,7	-2548,9	-11,1
8. Datorii curente	2592,6	9,0	2937,9	9,4	+345,3	+0,4
Total datorii	13448,0	46,8	11244,4	36,1	-2203,6	-10,7
9. Provizioane	71,20	0,3	325,3	1,0	+254,1	+0,7
Total pasive	28707,7	100	31178,7	100	+2471,0	x

* - includ și datorii al căror termen de achitare nu a parvenit

E de menționat că capitalul social și neînregistrat s-a majorat față de 01.01.2022 cu 153,9 mil. lei, acesta a influențat pozitiv asupra majorării capitalului propriu.

Totodată, pierderile¹ întreprinderilor de stat în anul 2022 au constituit per total 506,1 mil. lei, majorând-se față de 01.01.2022 cu 48,2 mil. lei, contribuind la diminuarea capitalului propriu cu aceeași mărime. De asemenea, se menționează că 36 întreprinderi de stat din 99 întreprinderi monitorizate sau 36,4% înregistrează pierderi, care în mare parte nu s-au diminuat față de 01.01.2022.

E de remarcat că, la finele anului 2022, conform situațiilor financiare prezentate Biroului Național de Statistică, capitalul social și neînregistrat al întreprinderilor de stat monitorizate a constituit 5498,0 mil. lei, mărimea rezervelor din reevaluare a constituit 1268,7 mil. lei, majorând-se cu 18,4 mil lei.

De asemenea, se evidențiază că, aproximativ 4,4% din valoarea totală a capitalului propriu al întreprinderilor de stat monitorizate sunt reprezentate de rezerve, care includ capitalul de rezervă, rezervele statutare și alte rezerve. La 31.12.2022, valoarea rezervelor a constituit 1383,9 mil. lei, care s-a micșorat pe parcursul anului 2022 cu 12,0 mil. lei. *Cele mai mari rezerve se înregistrează la: Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” - 437,4 mil. lei, Î.S. „Moldelectrica” - 360,0 mil. lei, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” - 287,2 mil. lei, Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” - 95,5 mil. lei, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” - 59,8 mil. lei, Î.S. „Combinatul de vinuri de calitate Mileștii Mici” - 53,6 mil. lei, Î.S. „Radiocomunicații” - 45,7 mil. lei, Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” - 49,2 mil. lei, Î.S. Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” - 27,2 mil. lei, Î.S. „Combinatul Poligrafic” - 20,3 mil. lei și Î.S. „Poșta Moldovei” - 10,6 mil. lei.*

Prin urmare, se menționează că capitalul de rezervă poate fi folosit pentru acoperirea pierderilor întreprinderii și/sau la majorarea capitalului ei social. Totodată, pct.18 din Standardul Național de Contabilitate „Capital propriu și datorii” aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 118/2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate prevede faptul că rezervele se utilizează în baza deciziei organului de conducere împuternicit al entității. Astfel, se consideră oportună examinarea de către organele de conducere ale întreprinderilor de stat (fondator/consiliu de administrație/administrator) a *posibilităților de utilizare a unei cote din rezervele acumulate pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți, și după caz pentru majorarea capitalului social al întreprinderii, prin aprobarea deciziilor corespunzătoare în acest sens.*

Suplimentar, atenționăm că la finele anului 2022, comparativ cu începutul anului, a avut loc o majorare a capitalului propriu la 59 întreprinderi de stat sau la circa 59,6% din

¹ Indicatorul respectiv se reflectă în bilanțul prescurtat pe rd.150 și reflectă suma corecțiilor rezultatelor anilor precedenți depistate în perioada de gestiune, a profitului (pierderii) anilor precedenți și a perioadei de gestiune curente și profitului utilizat al perioadei de gestiune.

numărul întreprinderilor supuse analizei (majorare cauzată în special de înregistrarea majorării rezervelor și/sau altor elemente de capital propriu, precum și ca rezultat al modificării legislației contabile). Totodată, la 40 întreprinderi de stat sau 40,4% din numărul total al întreprinderilor de stat au fost înregistrate diminuări ale capitalului propriu.

În acest context, se remarcă că *diminuarea capitalului propriu* se atestă la Întreprinderea de Stat Revista „Curier Medical” sau 50,0% din întreprinderile administrate de Ministerul Sănătății, și 20,0% din întreprinderile administrate de Agenția „Moldsilva” (la 5 din 25 întreprinderi de stat), la 50,0% din întreprinderea administrată de Ministerul Culturii (la Î.S. Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”), la 46,6% din întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice (la 27 din 58 întreprinderi de stat, preponderent cele din domeniul apelor).

Cele mai mari diminuări ale capitalului propriu, condiționate de diminuarea rezervelor, altor elemente de capital propriu, pierderilor, etc. s-au înregistrat la:

- Î.S. „Moldelectrica” - cu 112,5 mil. lei;
- Î.S. „Moldtranselectro” - cu 50,5 mil. lei;
- Î.S. „Direcția Nodului Hidroenergetic Costești-Stînca” - cu circa 43,5 mil. lei;
- Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” – cu 38,8 mil. lei,
- Î.S. „Poșta Moldovei” - cu 23,7 mil. lei;
- Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” - cu 13,8 mil. lei;
- Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” - cu 7,1 mil. lei;
- Î.S. Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” - cu 5,0 mil. lei;
- Î.S. „Servicii Pază” - cu 2,4 mil. lei;
- Î.S. Institutul de Cercetare, Proiectare și Tehnologie „Energoproiect” - cu 2,2 mil. lei;
- Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” - cu 2,1 mil. lei.

Depășirea capitalului social și neînregistrat față de capitalul propriu la 31.12.2022 se înregistrează la 26 întreprinderi de stat sau 26,3% din numărul întreprinderilor monitorizate, din care 25 sau 96,2% întreprinderilor de stat care au înregistrat *depășirea capitalului social și neînregistrat față de capitalul propriu* atât la 01.01.2022, cât și la 31.12.2022. Din cele 26 întreprinderi de stat (care înregistrează *depășirea capitalului social și neînregistrat față de capitalul propriu*), 11 întreprinderi înregistrează o *valoare negativă a capitalului propriu reieșind din faptul că au fost înregistrate pierderi semnificative*, din care se evidențiază:

- Î.S. „Moldtranselectro” - 140,5 mil. lei (mai mult de 6 ani);
- Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Petricani” - 3,9 mil. lei (5 perioade consecutive);
- Î.S. „Brănești” - 3,3 mil. lei (5 perioade consecutive);
- Î.S. Institutul de Cercetare, Proiectare și Tehnologie „Energoproiect” - 2,2 mil. lei (mai mult de 2 ani);
- Î.S. „Stațiunea Tehnică de Irigare Ungheni” - 1,8 mil. lei (mai mult de 2 ani);
- Î.S. „Casa de comerț” - 1,3 mil. lei (4 perioade consecutive).

Totodată, 7 din 11 întreprinderi de stat cu capital propriu negativ înregistrează această situație atât la 01.01.2022 cât și la 31.12.2022. Este de remarcat că, potrivit art. 5 alin. (5) din Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, dacă, la expirarea a 3 ani consecutivi de administrare, valoarea activelor nete (capitalului propriu) ale întreprinderii de stat va fi mai mică decât mărimea capitalului social, fondatorul va adopta una dintre următoarele hotărâri: a) de reducere a capitalului social, respectând prevederile art.4 alin.(1) din legea prenotată; b) de transmitere a unor bunuri sau mijloace bănești în calitate de aport la capitalul social; c) de dizolvare a întreprinderii de stat, dacă activele nete sunt sub limita prevăzută la art.4 alin.(1) din lege.

De asemenea, se menționează că *rentabilitatea capitalului propriu* (financiară) la întreprinderile de stat, în anul 2022, a constituit *per ansamblu* (-0,16%) (raportul dintre profitul net/pierdere netă și valoarea medie a capitalului propriu), ceea ce semnifică faptul că la 1 leu capital propriu, în anul 2022, s-au generat 0,16 bani pierderi nete.

Analiza indicatorilor de rezultat. Potrivit situației de profit și pierdere, se atestă că în anul 2022 întreprinderile de stat au înregistrat un profit brut în mărime de 881,4 mil. lei și este cu 46,0 mil. lei mai mare comparativ cu anul 2021, deoarece ritmul majorării veniturilor din vânzări (cu 1501,2 mil. lei) este mai mare față de majorarea costului vânzărilor (cu 1465,2 mil. lei).

Tabelul 5.

Analiza indicatorilor de rezultat a întreprinderilor de stat

Nr. d/o	Indicatori	2021, mil. lei	2022, mil. lei	Devierea, +/- mil. lei
1.	Venituri din vânzări	3508,9	5010,1	1501,2
2.	Costul vânzărilor	2673,5	4128,7	1455,2
3.	Pofitul brut	835,4	881,4	46,0
4.	Alte venituri din activitatea operațională	203,8	223,1	19,3
5.	Cheltuieli de distribuie	31,6	30,1	-1,5
6.	Cheltuieli administrative	639,2	728,2	89,0
7.	Alte cheltuieli din activitatea operațională	342,7	339,3	-3,4
8.	Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	25,7	6,9	-18,8
9.	Rezultatul: profit (pierdere) financiară	33,9	-12,1	-46,0

Nr. d/o	Indicatori	2021, mil. lei	2022, mil. lei	Devierea, +/- mil. lei
10.	Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate si exceptionale: profit (pierdere)	6,7	0,3	-6,4
11.	Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	40,6	-11,8	-52,4
12.	Profit (pierdere) până la impozitare	66,3	-4,9	-71,2
13.	Cheltuieli privind impozitul pe venit	46,5	22,6	-23,9
14.	Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	19,8	-27,5	-47,3

Veniturile din vânzări înregistrate de toate întreprinderile de stat în anul 2022 au constituit 5010,1 mil. lei. În anul de raportare, 27 întreprinderi de stat (sau 27,3%) au înregistrat o *micșorare* cu 96,8 mil. lei a *veniturilor din vânzări*, din care cele mai mari micșorări se înregistrează la:

- Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” - cu 32,2 mil. lei;

- Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” - cu 20,9 mil. lei;

- Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală” - cu 11,3 mil. lei;

- Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro” - cu 10,2 mil. lei;

- Î.S. pentru Silvicultură din „Călărași” - cu 4,8 mil. lei;

- Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Maximovca” - cu circa 4,0 mil. lei;

- Î.S. pentru Silvicultură „Orhei” - cu 1,7 mil. lei;

- Î.S. „Întreprinderea Editorială Poligrafică „Știință” - cu 1,5 mil. lei;

- Î.S. Institutul de Cercetare, Proiectare și Tehnologie „Energoproiect” - cu circa 1,5 mil. lei;

- Î.S. Institutul de Geodezie, Prospectiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” - cu 1,4 mil. lei.

Este de remarcat că micșorarea veniturilor din vânzări atrage după sine o micșorare a taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat, fapt ce reprezintă *un risc fiscal pentru bugetul public național*.

De altfel, *cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări* în anul 2022, se înregistrează la:

- Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - cu 658,1 mil. lei;

- Î.S. „Moldelectrica” - cu 574,7 mil. lei;

- Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” - cu 160,0 mil. lei;

- Î.S. „Poșta Moldovei” - cu 36,9 mil. lei;

- Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” - cu 14,5 mil. lei;

- Î.S. „Servicii Pază” - cu 13,9 mil. lei;

- Î.S. „Detașamentul de Pază Paramilitară” - cu circa 12,0 mil. lei;

- Î.S. pentru Silvicultură „Șoldănești” - cu 9,8 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „Silva-Sud” - cu circa 9,0 mil. lei;
- Î.S. Editura „Universul” - 8,0 mil. lei;
- Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” - 7,3 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva” - cu 6,8 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvo-Cinegetică „ISC-Strășeni” - cu 6,6 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „Tighina” - cu 6,4 mil. lei, etc.

Totodată, din 99 întreprinderi de stat supuse analizei, 7 întreprinderi de stat nu înregistrează în anul 2022 venituri din vânzări, din care (Î.S. „Publicația periodică revista „Legea și viața” și Î.S. Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău” au fost reorganizate și la sfârșitul perioadei de raportare au fost fuzionate cu alte instituții, iar 4 întreprinderi nu înregistrează venituri din vânzări nici în anul 2021, nici în anul 2022, (Î.S. „Moldtranselectro”, Î.S. „Bacul Molovata”, Î.S. Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău” și Î.S. Antreprenoriatul Liber „Expo-Business Chișinău”). În partea ce vizează *cheltuielile din activitatea operațională* suportate de către întreprinderile de stat în anul 2022, se atestă că valoarea acestora a constituit per total 1097,6 mil. lei sau cu 84,0 mil. lei mai mult comparativ cu perioada anului 2021, majorare condiționată de majorarea altor cheltuieli administrative cu 89,0 mil. lei față de anul 2021.

Majoritatea cheltuielilor este reprezentată de alte cheltuieli administrative, care au constituit 66,4% (sau 728,2 mil. lei). De asemenea, ponderea cheltuielilor din activitatea operațională este de 30,9% (sau 339,3 mil. lei) care s-au micșorat cu 3,4 mil. lei comparativ cu perioada anului precedent. Cheltuielile de distribuire au înregistrat pondere minoritară în totalul cheltuielilor din activitatea operațională – 2,7% (sau 30,1 mil. lei), astfel cheltuielile de distribuire s-au micșorat față de perioada raportată cu 1,5 mil. lei.

Respectiv, în anul 2022, întreprinderile de stat au obținut, per ansamblu, *profit din activitatea operațională* în valoare de 6,9 mil. lei, sau cu 18,8 mil. lei mai puțin față de anul 2021. În particular, se remarcă că 69 *întreprinderi de stat* sau 69,7% din 99 întreprinderi supuse monitorizării, *înregistrează în anul 2022 profit din activitatea operațională* (218,5 mil. lei), iar restul 30 *întreprinderi de stat* au generat pierderi nete (211,7 mil. lei). Astfel, se atestă că 50,0% din întreprinderile (sau 1 întreprinderi din 2 întreprinderi) administrate de Ministerul Apărării înregistrează pierderi din activitatea operațională, urmate de 33,3% (sau 1 întreprinderi din 3 întreprinderi) administrate de Ministerul Culturii, 25,0% (2 întreprinderi de stat din 8 întreprinderi) din domeniul irigației și gospodăririi apelor, 12,0% (3 întreprinderi de stat din 25 întreprinderi) administrate de Agenția „Moldsilva”. De asemenea, se atenționează că activitatea acestor întreprinderi este nerentabilă din punct de vedere economic.

Ca volum, *cele mai considerabile pierderi din activitatea operațională* au fost înregistrate de:

- Î.S. „Moldelectrica” - cu 83,5 mil. lei;
- Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” - cu 38,7 mil. lei;
- Î.S. Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” - cu 33,8 mil. lei;
- Î.S. „Poșta Moldovei” – cu 15,4 mil. lei;
- Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” - cu 12,1 mil. lei;
- Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” - cu 5,0 mil. lei;
- Î.S. „Direcția Nodului Hidroenergetic Costești-Stânca” - cu circa 2,7 mil. lei.

Totodată, în anul 2022, întreprinderile de stat au generat per total *pierderi din alte activități* în cuantum de 11,7 mil. lei, ceea ce este cu 52,3 mil. lei mai mult față de anul 2021, în timp ce în anul precedent a fost obținut profit în mărime de 40,6 mil. lei.

În rezultatul activității economico-financiare, în ansamblu, întreprinderile de stat au generat pierderi nete al perioadei de gestiune în mărime de 27,5 mil. lei, în timp ce în anul 2021 a fost obținut profit net în mărime de 19,7 mil. lei. Factorul care a stat la baza micșorării rezultatului financiar net al perioadei de gestiune înregistrat de întreprinderile de stat a fost micșorarea rezultatului din activitatea operațională, micșorarea rezultatului din alte activități, precum și majorarea costului vânzărilor.

Este de remarcat faptul că, în comparație cu anul 2021, se atestă majorarea procentului întreprinderilor de stat ce au activat cu profit (de la 67,7% la 73,8%) și micșorând-se ponderea întreprinderilor ce au activat cu pierderi nete (de la 32,3% la 24,2%).

Tabelul 6.

Situația financiară a întreprinderilor de stat în anii 2021-2022

Anul	Numărul entităților economice supuse analizei	Au activat cu pierderi			Au activat cu profit			Rezultat financiar nul	
		numărul ent. ec.	ponderea, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponderea, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponderea, %
A	1	2	3=2/1	4	5	6=5/1	7	8	9=8/1
2021	106	41	38,7	202,9	65	61,3	212,0	-	-
2022	99	24	24,2	247,6	73	73,8	220,1	2	2,0

În perioada de gestiune, din numărul total al întreprinderilor care au înregistrat profit, 32 întreprinderi de stat sau 32,3% au obținut *profit net mai mare de 1 milion lei*. Cele mai mari profituri fiind înregistrate de către:

- Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - 62,1 mil. lei;
- Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” – 49,9 mil. lei;
- Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” – 12,6 mil. lei;

- Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” - 8,5 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „Edineț” – 6,6 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „Șoldănești” – 6,4 mil. lei;
- Î.S. Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” - 5,2 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „Silva-Sud” – 5,1 mil. lei.

Rentabilitatea veniturilor din vânzări (profit net/venituri din vânzări) a întreprinderilor de stat care au înregistrat în anul 2022 profit net (73 întreprinderi) constituie 7,66%, aceasta relatând despre faptul că în perioada analizată, întreprinderile respective au obținut, per total, 7,66 bani profit net la 1 leu venituri din vânzări.

Din 73 întreprinderi de stat cu profit net, la 24 întreprinderi se observă o *diminuare* cu circa 51,6 mil. lei a *profitului net* comparativ cu anul 2021, cele mai semnificative micșorări fiind înregistrate la:

- Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești” - 24,7 mil. lei;
- Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Maximovca” - 6,5 mil. lei;
- Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici” - 4,4 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „din Călărași” - 4,2 mil. lei;
- Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală „Criuleni” - 2,2 mil. lei;
- Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro” - 1,5 mil. lei;
- Î.S. „Rezervația de Stat Codrii” - 1,4 mil. lei;
- Î.S. „Radiocomunicații” - 1,3 mil. lei.

Concomitent, este de remarcat că din numărul total al întreprinderilor de stat ce au generat pierderi nete (24 întreprinderi), 13 întreprinderi sau 54,2% din numărul total al întreprinderilor cu pierderi au înregistrat *pierderi nete mai mari de 1 milion lei (întrucât a avut loc depășirea considerabilă a cheltuielilor comparativ cu veniturile înregistrate în anul 2021)*, cele mai mari pierderi fiind obținute de:

- Î.S. „Moldelectrica” – 104,3 mil. lei;
- Î.S. „Moldtranselectro” – 50,5 mil. lei;
- Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA” - cu 36,5 mil. lei;
- Î.S. „Poșta Moldovei” – 18,1 mil. lei;
- Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” - 14,4 mil. lei;
- Î.S. Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” – 5,0 mil. lei;
- Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” - 5,0 mil. lei;
- Î.S. pentru Silvicultură „Orhei” - 1,3 mil. lei;
- Î.S. „Direcția Nodului Hidroenergetic Costești-Stînca” - 2,7 mil. lei;

- Î.S. „Servicii Pază” – 2,3 mil. lei.

La fel, s-a constatat că 8 întreprinderi de stat, care în anul 2021 au înregistrat profit net în mărime totală de 59,4 mil. lei, în anul 2022 au generat pierderi nete în mărime de 147,6 mil. lei, cele mai mari decalaje fiind reflectate în tabelul 7.

Tabelul 7.

Întreprinderile de stat cu cel mai mare decalaj între profitul net înregistrat în anul 2021 și pierdere netă aferentă anului 2022

mil. lei

Nr. d/o	Denumirea întreprinderii	Profit net, anul 2021	Pierdere netă, anul 2022	Diferența
1.	Î.S. „Moldelectrica”	54,3	-104,3	-158,6
2.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „MoldATSA”	3,1	36,5	-39,6
3.	Î.S. „Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”	1,1	-5,0	-6,1
4.	Î.S. pentru Silvicultură „Orhei”	0,7	-1,3	-2,0
5.	Î.S. Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru „NGEOCAD”	0,1	0,4	-0,5
6.	Î.S. „Litoral”	0,06	0,2	-0,26

Raportul dintre totalul pierderii nete a întreprinderilor de stat, care în anul 2022 au generat pierderi nete și veniturile din vânzări obținute de acestea constituie aproximativ 11,6%, ceea ce semnifică faptul că, întreprinderile respective înregistrează per total în anul de raportare 11,6 bani pierderi nete la 1 leu venituri din vânzări.

Analiza creanțelor și datoriiilor. Întreprinderile de stat la finele anului 2022 au înregistrat *creanțe și alte active totale* în valoare de 2907,1 mil. lei, acestea fiind cu 761,5 mil. lei mai mari comparativ cu valoarea înregistrată la începutul anului analizat. La situația din 31.12.2022, majoritatea creanțelor și *altor active* ale întreprinderilor de stat sunt constituite din creanțe curente și alte active circulante, acestea reprezentând 2099,2 mil. lei (sau 72,2%). Creanțele pe termen lung și alte active imobilizate au înregistrat 807,9 mil. lei (sau 27,8%).

După cum se observă din figura 1, majorarea creanțelor și altor active a întreprinderilor a fost generată de majorarea creanțelor curente și a altor active circulante cu 778,9 mil. lei. Totodată, creanțele pe termen lung și alte active imobilizate s-au micșorat cu 17,4 mil. lei față de începutul anului 2022.

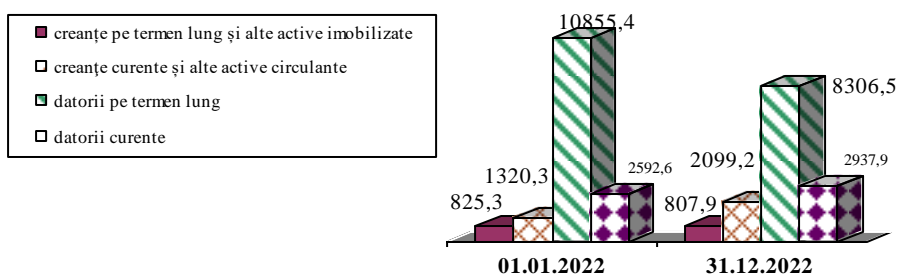

Figura 1. Evoluția creanțelor și altor active (imobilizate/circulante) și datoriilor întreprinderilor de stat în perioada anului 2022, mil. lei

În partea ce ține de *datoriile întreprinderilor de stat*, se menționează că la situația din 31.12.2022, valoarea acestora s-a micșorat cu 2203,6 mil. lei. Astfel, datoriile întreprinderilor de stat, în sumă totală de 11244,4 mil. lei la finele anului 2022, au fost constituite din: datorii pe termen lung în proporție de 73,9% sau 8306,5 mil. lei și din datorii curente – 26,1% sau 2937,9 mil. lei.

În anul 2022, datoriile pe termen lung au înregistrat o micșorare valorică în raport cu începutul anului 2022 cu 2548,9 mil. lei, iar datoriile pe termen scurt s-au majorat cu 345,3 mil. lei.

De remarcat, că o parte semnificativă din datorii pe termen lung revine terenurilor întreprinderilor de stat, primite în gestiune economică și care, conform Standardelor Naționale de Contabilitate și Planului general de conturi contabile, se înregistrează la compartimentul „datorii pe termen lung”.

În rezultatul analizei situațiilor financiare, s-a constatat că la situația din 31.12.2022, la 79 întreprinderi de stat sau 79,8% din totalul întreprinderilor monitorizate *datoriile curente depășesc activele circulante*, fapt care poate genera dificultăți în activitatea agenților economici, dacă această situație rămâne neschimbată, or în acest caz urmează a fi întreprinse măsuri ținute spre diminuarea datoriilor curente, inclusiv prin reeșalonare, precum și măsuri orientate spre impulsivitatea activității întreprinderilor, încheiere de noi contracte, atragere de noi clienți, ceea ce va aduce plus valoare activității întreprinderilor de stat.

Suplimentar, se enunță că cele mai mari majorări și diminuări ale datoriilor (curente și pe termen lung) sunt reflectate în următorul tabel.

Tabelul 8.

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale datoriilor întreprinderilor de stat în anul 2022

mil. lei

Nr. d/o	Majorări a datoriilor comparativ cu 01.01.2022		Nr. d/o	Diminuări a datoriilor comparativ cu 01.01.2022	
	Denumirea întreprinderii	Valoarea majorării		Denumirea întreprinderii	Valoarea diminuării
1.	Î.S. „Moldelectrica”	492,5	1.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	2905,9

Nr. d/o	Majorări a datoriilor comparativ cu 01.01.2022		Nr. d/o	Diminuări a datoriilor comparativ cu 01.01.2022	
	Denumirea întreprinderii	Valoarea majorării		Denumirea întreprinderii	Valoarea diminuării
2.	Î.S. „Moldtranselectro”	51,3	2.	Î.S. „Poșta Moldovei”	30,3
3.	Î.S. „Direcția Nodului Hidroenergetic Costești-Stîncă”	40,8	3.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	15,7
4.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	36,7	4.	Î.S. Teatrul Epic de Etnografie și Folclor „Ion Creanga”	10,4
5.	Î.S. „Institutul de Tehnica Agricolă „Mecagro”	24,3	5.	Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”	6,4
6.	Î.S. pentru Silvicultură „Edineț”	10,8	6.	Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”	5,8
7.	Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva”	10,0	7.	Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”	5,1
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Chișinău”	9,5	8.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”	4,8
9.	Î.S. „Silvo-Cinegetică Cimișlia”	7,0	9.	Î.S. Termogaz Bălți”	4,4
10.	Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Maximovca”	5,6	10.	Î.S. „Medisan”	3,3
11.	Î.S. „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice”	6,7	11.	Î.S. „Direcția bazinieră de gospodărire a apelor”	2,4

În partea ce ține de mărimea *provizioanelor ale întreprinderilor de stat*, se menționează că la situația din 31.12.2022, valoarea acestora s-a majorat în raport cu începutul anului 2021 cu 254,1 mil. lei. Astfel, mărimea *provizioanelor ale întreprinderilor de stat* la finele anului 2022 a constituit 325,3 mil. lei.

În rezultatul analizei provizioanelor, s-a constatat că la situația din 31.12.2022, numai la 27 întreprinderi de stat sau 27,3% din totalul întreprinderilor monitorizate sunt constituite provizioane. Astfel, se menționează că provizioanele au fost prevăzute pentru datoriile entității față de personal privind concediile de odihnă, pensiile, recompensele pentru rezultatele activității anuale și alte plăți rezultate din contractele colective și individuale de muncă, pentru garanții acordate cumpărătorilor/clientilor, pentru acoperirea cheltuielilor de reparație și deservire în cursul perioadei de garanție a bunurilor vândute, pentru returnările și reducerile de preț la bunurile vândute și pentru alte garanții care rezultă din contractele încheiate cu cumpărătorii/clientii, pentru impozite care se formează din diferențele de impozite rezultate din controalele inițiate și nefinisate, impozite pentru care entitatea are deschise procese în instanțele judecătorești, precum și în alte situații care pot genera datorii aferente impozitelor și taxelor, inclusiv majorări de întârziere (penalități) și amenzi, etc., ceea ce va aduce plus valoare activității întreprinderilor de stat.

I.II. Rezultatele monitoringului financiar al activității economico-financiare în anul 2022 a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Analiza activelor. Efectuând monitoringul financiar al activității economico-financiare a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat (în continuare – societăți comerciale), s-a constatat că potrivit bilanțului generalizat, *valoarea totală a activelor* societăților comerciale la situația din 31.12.2022 este de 31433,5 mil. lei, care s-a majorat în perioada de gestiune cu 11378,7 mil. lei.

Analizând *structura activelor* societăților comerciale, se atestă că majoritatea activelor societăților comerciale este reprezentată de activele circulante – 50,3% sau 15824,2 mil. lei, urmate de activele imobilizate – 49,7% din quantumul total al activelor societăților comerciale sau 15609,3 mil. lei. În particular, activele societăților comerciale sunt constituite în mare parte din imobilizări corporale – 43,8% sau 13770,9 mil. lei, stocuri – 23,4% sau 7376,7 mil. lei și creanțe curente și alte active circulante – 19,4% sau 6110,0 mil. lei. Celelalte elemente de activ dețin ponderi minoritare în structura activelor societăților comerciale.

Majorarea activelor circulante a fost condiționată de majorarea valorică a stocurilor cu 6349,6 mil. lei, a creanțelor curente și alte active circulante cu 1904,1 mil. lei, a investițiilor financiare curente cu 1100,0 mil. lei, a numerarului și alte documente bănești cu 549,0 mil. lei și a imobilizărilor corporale cu 145,4 mil. lei.

Este de remarcat că majorarea activelor societăților comerciale la situația din 31.12.2022 s-a datorat preponderent creșterii considerabile a activelor S.A. „EnegoCom” care a înregistrat un volum de active în mărime de 12163,4 mil. lei, majorându-se cu 10069 mil. lei, comparativ cu situația din 01.01.2022, S.R.L. Arena Națională a înregistrat un volum de active în mărime de 1346,3 mil. lei majorându-se cu 598,3 mil. lei, de asemenea S.A. „Termoelectrica” a înregistrat un volum de active în mărime de 5536,8 mil. lei majorându-se cu 410,4 mil. lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” a înregistrat un volum de active în mărime de 554,5 mil. lei, majorându-se cu 308,7 mil. lei, comparativ cu situația din 01.01.2022, la fel și S.A. „Loteria Națională a Moldovei” care a înregistrat un volum de active în mărime de 295,2 mil. lei, majorându-se cu 104,4 mil. lei, comparativ cu situația din 01.01.2022.

Tabelul 9.

Analiza structurii activelor (patrimoniului) societăților comerciale, în dinamică

Grupe de active	01.01.2022		31.12.2022		Abaterea, (+/-)	
	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	p.p.
A	1	2	3	4	5=3-1	6=4-2
1. Imobilizări necorporale	363,8	1,8	305,4	1,0	-58,4	-0,8
2. Imobilizări corporale	13625,5	67,9	13770,9	43,8	+145,4	-24,1

Grupe de active	01.01.2022		31.12.2022		Abaterea, (+/-)	
	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	Cota, %	Suma, mil. lei	p.p.
3. Investiții financiare pe termen lung	34,0	0,2	35,1	0,1	+1,1	-0,1
4. Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate	110,0	0,6	1497,9	4,8	+1387,9	+4,2
Total active imobilizate	14133,3	70,5	15609,3	49,7	+1476,0	-20,8
1. Stocuri	1027,1	5,1	7376,7	23,4	+6349,6	+18,3
2. Creanțe curente și alte active circulante	4205,9	20,9	6110,0	19,4	+1904,1	-1,5
3. Investiții financiare curente	54,0	0,3	1154,0	3,7	+1100,0	+3,4
4. Numerar și alte documente bănești	634,5	3,2	1183,5	3,8	+549,0	+0,6
Total active circulante	5921,5	29,5	15824,2	50,3	+9902,9	+20,8
Total active	20054,8	100	31433,5	100	+11378,7	X

De asemenea, se atestă că majoritatea grupelor de active imobilizate s-au majorat valoric comparativ cu începutul anului 2022 și anume: creanțele pe termen lung și alte active imobilizate s-au majorat cu 1387,9 mil. lei, la fel s-au majorat imobilizărilor corporale cu 145,4 mil. lei și investițiile financiare pe termen lung cu 1,1 mil. lei, în același timp se atestă o micșorare a imobilizărilor necorporale cu 58,4 mil. lei față de începutul anului de gestiune.

La fel, se observă că din numărul total al societăților comerciale monitorizate, 20 societăți comerciale înregistrează majorări ale activelor totale comparativ cu situația din 01.01.2022, iar 10 societăți comerciale înregistrează diminuări ale activelor totale, în timp ce la S.A. „Hotel Chișinău” mărimea activelor nu a înregistrat modificări și a rămas aceeași comparativ cu situația din 01.01.2022.

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale activelor societăților comerciale sunt reflectate în tabelul de mai jos.

Tabelul 10.

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale activelor societăților comerciale

mil. lei

Nr. d/o	Majorări ale activelor comparativ cu 01.01.2022		Nr. d/o	Diminuări ale activelor comparativ cu 01.01.2022	
	Denumirea entității	Valoarea majorării		Denumirea entității	Valoarea diminuării
1.	S.A. „EnergoCom”	+10069,0	1.	S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo”	-123,0
2.	S.R.L. „Arena Națională”	+598,3	2.	S.A. „Moldtelecom”	-53,0
3.	S.A. „Termoelectrica”	+410,5	3.	S.A. „Metalferos”	-28,7
4.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	+308,7	4.	S.A. Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaaparat”	-12,9
5.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	+104,4	5.	S.A. „Drumuri Ialoveni”	-8,5

În contextul celor analizate, se menționează că *rentabilitatea activelor (rentabilitatea economică)* înregistrată de către societăți în anul 2022 (*raportul dintre profitul pînă la impozitare/valoarea medie a activelor*) a constituit *per ansamblu* 0,15%,

ceea ce semnifică faptul că la 1 leu active s-au obținut de către societățile comerciale 0,15 bani profit pînă la impozitare.

Analiza capitalului propriu. Capitalul propriu (patrimoniul net) al societăților comerciale constituie 19239,6 mil. lei la situația din 31.12.2022, majorîndu-se cu 7447,3 mil. lei față de începutul perioadei analizate, majorarea fiind determinată în principal de majorarea capitalului social și neînregistrat cu 7547,0 mil. lei, profitului cu 406,0 mil. lei și a altor elemente de capital propriu cu 1,7 mil. lei.

Tabelul 11.

<i>Analiza structurii și evoluției pasivelor societăților comerciale, în dinamică</i>						
Grupe de pasive	01.01.2022		31.12.2022		Abaterea (+/-)	
	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	Cota, %	Suma, mil.lei	p.p.
1	2	3	4	5	6=4-2	7=5-3
1. Capital social și neînregistrat	4219,4	21,0	11766,4	37,4	+7547,0	+16,4
2. Prime de capital	8,5	0,1	8,5	0,03	-	-0,07
3. Rezerve	2684,8	13,4	2214,3	7,0	-470,5	-6,4
4. Profit (pierdere)	3287,9	16,4	3693,9	11,8	+406,0	-4,6
5. Rezerve din reevaluare	1446,9	7,2	1410,0	4,5	-36,9	-2,7
6. Alte elemente de capital propriu	144,8	0,7	146,5	0,47	+1,7	-0,23
Total capital propriu	11792,3	58,8	19239,5	61,2	+7447,2	-2,4
Datorii pe termen lung	3903,8	19,5	7599,9	24,2	+3696,1	-4,7
Datorii curente	4270,3	21,3	4420,1	14,0	+149,8	-7,3
Total datorii	8174,1	40,8	12020,1	38,2	+3846,0	-2,6
Provizioane	88,4	0,4	173,9	0,6	+85,5	+0,2
Total pasive	20054,8	100	31433,5	100	+11378,7	x

* - includ și datorii al căror termen de achitare nu a parvenit

Este de remarcat că majorarea capitalului propriu al societăților comerciale se datorează majorării capitalului propriu la S.A. „Energocom” în anul 2022, mărimea căruia la situația din 31.12.2022 a constituit 7989,0 mil. lei, la S.A. „RED Nord” în mărime de 2637,7 mil. lei, la S.A. „Arena Națională” în mărime de 834,5 mil. lei, la S.A. „Loteria Națională a Moldovei” în mărime de 211,5 mil. lei. De asemenea, se atestă o majorare a capitalului propriu și la S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” cu 34,3 mil. lei.

La fel, este de remarcat că, la finele anului 2022, se atestă o creștere a capitalului social și neînregistrat al societăților comerciale cu 7547,0 mil. lei, comparativ cu începutul anului 2022. De asemenea, se atestă o creștere a profitului cu 406,0 mil. lei și a altor elemente de capital propriu cu 1,7 mil. lei, potrivit situațiilor financiare ale entităților. Totodată, se atestă că, majorarea capitalului social per total societăți comerciale a fost condiționată de majorarea capitalului social și neînregistrat în anul 2022 la S.A. „EnergoCom” cu 7476,8 mil. lei, la S.R.L. „Arena Națională” cu 69,6 mil. lei, la S.A. „Loteria Națională a Moldovei” cu 0,4 mil. lei și la S.A. „Cartuș” cu 0,3 mil. lei. Suplimentar la cele expuse, se menționează că aproximativ 11,5% din valoarea capitalului

propriu al societăților comerciale monitorizate sunt reprezentate de rezerve, care includ capitalul de rezervă, rezervele statutare și alte rezerve.

Valoarea rezervelor totale la situația din 31.12.2022 a constituit 2214,3 mil. lei și s-a diminuat în perioada de gestiune cu 470,5 mil. lei. În acest context, se evidențiază că cele mai mari rezerve la situația din 31.12.2022 se înregistrează la S.A. „Termoelectrică” - 532,1 mil. lei, S.A. „RED Nord” - 368,5 mil. lei, S.A. pentru achiziționarea, prelucrarea și livrarea metalelor feroase și neferoase „Metalferos” - 377,4 mil. lei, S.A. „Franzeleuța” - 223,0 mil. lei, S.A. „Barza Albă” - 170,6 mil. lei, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” - 113,3 mil. lei, S.A. „Răut” - 95,0 mil. lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” - 83,4 mil. lei, S.A. „EnergoCom” - 63,1 mil. lei și S.A. „Loteria Națională a Moldovei” - 40,7 mil. lei, etc.

Totodată, se menționează că din numărul total al societăților comerciale, la situația din 31.12.2022, *19 societăți comerciale sau 61,3% înregistrează pierderi care în mare parte s-au menținut față de 01.01.2021*, inclusiv în condițiile existenței unui volum considerabil de rezerve.

Conform art.44 din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, capitalul de rezervă poate fi folosit pentru acoperirea pierderilor societății și/sau la majorarea capitalului ei social. Totodată, pct.18 din Standardul Național de Contabilitate „Capital propriu și datorii” aprobat prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 118/2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate prevede faptul că rezervele se utilizează în baza deciziei organului de conducere împuternicit al entității. Prin urmare, se consideră oportună examinarea de către organele de conducere ale societăților comerciale (adunarea generală a acționarilor/consiliu/organul executiv) a *posibilităților de utilizare a unei cote din rezervele acumulate pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți, și după caz pentru majorarea capitalului social, prin aprobarea deciziilor corespunzătoare în acest sens.*

Concomitent, se atestă că 18 societăți comerciale sau 58,1% din totalul societăților comerciale monitorizate, au înregistrat *o majorare a capitalului propriu* în sumă totală de 7917,1 mil. lei (din cauza înregistrării în special a profitului net al perioadei de gestiune, majorării capitalului social, majorării rezervelor și/sau altor elemente de capital propriu, reflectării corecțiilor pozitive ale rezultatelor anilor precedenți).

Cele mai considerabile majorări ale capitalului propriu au fost înregistrate de:

- S.A. „EnergoCom” - cu 7613,7 mil. lei;
- S.A. „Loteria Națională a Moldovei” - cu 116,9 mil. lei;
- S.R.L. „Arena Națională” - cu 87,4 mil. lei;
- S.A. „RED Nord” - cu 42,8 mil. lei;

- S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” - cu 34,2 mil. lei;
- S.A. „Combinatul de Vinuri "Cricova” - cu 6,2 mil. lei;
- S.A. „Moldtelecom” - cu 6,1 mil. lei;
- S.A. „Barza Albă” - cu 4,9 mil. lei.

De altfel, 12 societăți comerciale sau 38,7% din totalul societăților comerciale monitorizate, au înregistrat o *micșorare a capitalului propriu* cu 470,4 mil. lei. Cele mai considerabile diminuări ale capitalului propriu, cauzate preponderent de înregistrarea pierderii nete a perioadei de gestiune, utilizarea profitului nerepartizat al anilor precedenți, reflectarea pierderilor neacoperite ale anilor precedenți și/sau reflectarea corecțiilor negative ale rezultatelor anilor precedenți, au fost înregistrate de:

- S.A. „Termoelectrica” – cu 234,1 mil. lei;
- S.A. „CET Nord” – cu 166,4 mil. lei;
- S.A. „Metalferos” – cu 29,8 mil. lei;
- S.A. „Franzeluța” – cu 22,4 mil. lei;
- S.A. „Răut” – cu 6,1 mil. lei;
- S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” – cu 4,6 mil. lei;
- S.A. „Drumuri Ialoveni” – cu 4,1 mil. lei;
- S.A. „Drumuri Cahul” – cu 1,4 mil. lei.

Suplimentar, se menționează că S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” la situația din 31.12.2022 înregistrează valoare pozitivă a capitalului propriu comparativ cu valoarea negativă a acestuia înregistrată la situația din 01.01.2022, iar S.A. Hotel „Chișinău” nu a înregistrat modificări a capitalului propriu.

Totodată, la sfârșitul anului 2022, din numărul total al societăților comerciale, 3 societăți comerciale (S.A. „Drumuri Ialoveni”, S.A. „Drumuri Edineți” și S.A. „Drumuri Soroca”) la situația din 31.12.2022 au înregistrat un capital propriu mai mic decât capitalul social și înregistrat. În contextul dat, se remarcă:

- potrivit art.37 al Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, valoarea activelor nete ale societății pe acțiuni nu poate fi mai mică decât mărimea capitalului ei social. Dacă, la expirarea a 3 ani financiari consecutivi, *cu excepția primului an financiar*, valoarea activelor nete ale societății, potrivit bilanțului anual al societății, va fi mai mică decât mărimea capitalului social, orice acționar al societății este în drept să ceară adunării generale anuale a acționarilor adoptarea uneia din *următoarele hotărâri*: cu privire la reducerea capitalului social; cu privire la majorarea valorii activelor nete prin efectuarea de către acționarii societății a unor aporturi suplimentare în modul prevăzut de statutul societății; cu privire la dizolvarea societății; cu privire la transformarea societății în altă formă juridică de organizare;

- potrivit art.35 al Legii nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, societatea este obligată să-și reducă capitalul social dacă la expirarea celui de-al doilea an și a fiecărui an financiar următor, valoarea activelor nete ale societății este mai mică decât capitalul social și asociații nu acoperă pierderile survenite. În cazul menționat, adunarea generală a asociaților este obligată să decidă reducerea capitalului social până la mărimea capitalului social efectiv vărsat sau până la valoarea activelor nete determinată în conformitate cu prevederile legale. În cazul în care, în urma reducerii valorii activelor nete, aceasta va fi sub quantumul minim al capitalului social stabilit de legislație, asociații sunt obligați să lichideze societatea, dacă nu vor acoperi pierderile.

Reieșind din cele expuse, se menționează că *rentabilitatea capitalului propriu (rentabilitatea financiară)* înregistrată de către societățile comerciale în anul 2022 (*raportul dintre profitul net/valoarea medie a capitalului propriu*) a constituit per ansamblu 0,28%, ceea ce semnifică faptul că la 1 leu capital propriu, în anul 2022, s-au obținut de către societățile comerciale 0,28 bani profit net.

Analiza indicatorilor de rezultat. Potrivit situației de profit și pierdere, se atestă că în anul 2022 societățile comerciale au înregistrat per total un profit brut în mărime de 698,6 mil. lei și este cu 653,7 mil. lei, mai mic comparativ cu perioada aferentă anului 2021, întrucât ritmul creșterii costurilor din vânzări a fost mai mare (cu 11503,6 mil. lei), comparativ cu ritmul creșterii veniturilor din vânzări (cu 10849,8 mil. lei).

Tabelul 12.

Analiza indicatorilor de rezultat a societăților comerciale

Nr. d/o	Indicatori	2021, mil. lei	2022, mil. lei	Devierea,+/- mil. lei
1.	Venituri din vânzări	17552,9	28402,7	+10849,8
2.	Costul vânzărilor	16200,6	27704,1	+11503,5
3.	Profitul brut	1352,3	698,6	-653,7
4.	Alte venituri din activitatea operațională	348,8	562,9	+214,0
5.	Cheltuieli de distribuie	488,1	528,8	+40,7
6.	Cheltuieli administrative	451,6	478,4	+26,8
7.	Alte cheltuieli din activitatea operațională	408,3	304,4	-103,9
8.	Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	353,1	-50,1	-403,1
9.	Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	22,9	98,2	+75,4
10.	Profit (pierdere) până la impozitare	376,0	48,1	-327,9
11.	Cheltuieli privind impozitul pe venit	62,5	-5,5	-58,0
12.	Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	313,5	53,6	-259,9

Din numărul total al societăților comerciale monitorizate, 22 societăți au înregistrat o majorare a veniturilor din vânzări cu 12429,7 mil. lei, iar 8 societăți comerciale au înregistrat în anul 2022 o micșorare a veniturilor din vânzări cu 1579,8 mil. lei. Totodată, S.A. „Moldcinema” și S.A. „Hotelul Chișinău” nu înregistrează venituri din vânzări în anul 2022.

Cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări s-au înregistrat la S.A. „EnergoCom” – cu 6526,6 mil. lei, S.A. „Loteria Națională a Moldovei” - cu 2653,7 mil. lei, S.A. „Termoelectrica” – cu 1776,1 mil. lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” – cu 908,9 mil. lei, S.A. „CET Nord” – cu 233,6 mil. lei, S.A. „Franzeluța” - cu 116,6 mil. lei, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” - cu 64,9 mil. lei, și S.A. „RED Nord” – cu 38,1 mil. lei.

De altfel, *cele mai mari diminuări ale veniturilor din vânzări* în raport cu anul 2021, se înregistrează la S.A. „Metalferos” - cu 1526,4 mil. lei, S.A. „Drumuri Criuleni” - cu 28,7 mil. lei, S.A. „Moldtelecom” - cu 8,2 mil. lei, S.A. „Cartuș” - cu 6,8 mil. lei, S.A. „Drumuri Cahul” - cu 5,2 mil. lei și S.A. „Răut” - cu 3,2 mil. lei.

Este de remarcat că, micșorarea veniturilor din vânzări atrage după sine diminuarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat și prezintă un *risc fiscal pentru bugetul public național*.

Concomitent, în perioada anului 2022 societățile comerciale au înregistrat cheltuieli din activitatea operațională în valoare de 1311,6 mil. lei, acestea fiind cu 36,3 mil. lei mai mic în raport cu perioada anului 2021. Din totalul cheltuielilor din activitatea operațională ale societăților comerciale 40,3% le revin cheltuielilor de distribuie (528,8 mil. lei), 36,5% - cheltuielilor administrative (478,4 mil. lei) și 23,2% - altor cheltuieli din activitatea operațională (304,4 mil. lei). Toate tipurile de cheltuieli din activitatea operațională per total societăți comerciale, cu excepția altor cheltuieli din activitatea operațională, au înregistrat majorări comparativ cu anul 2021.

De asemenea, se remarcă faptul că în anul 2022 societățile comerciale au înregistrat per total ***pierdere din activitatea operațională*** în mărime de 500,1 mil. lei sau cu 403,2 mil. lei mai puțin față de anul 2021.

În particular, se menționează că din numărul total al societăților comerciale monitorizate, 11 societăți au înregistrat ***pierderi din activitatea operațională în mărime de 488,4 mil. lei*** (întrucât cheltuielile din activitatea operațională depășesc veniturile din activitatea operațională), cele mai mari fiind înregistrate de S.A. „Termoelectrica” (249,4 mil. lei), S.A. „CET Nord” (176,5 mil. lei), S.A. „Metalferos” (21,6 mil. lei), S.A. „Franzeluța” (18,9 mil. lei), S.A. „Răut” (5,2 mil. lei), S.R.L. „Arena Națională” (5,0 mil. lei), S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” (4,7 mil. lei) și S.A. „Drumuri Ialoveni” (4,5 mil. lei).

La fel, în anul 2022 societățile comerciale au înregistrat per total ***profit din alte activități*** în mărime de 98,3 mil. lei, acesta majorându-se cu 75,4 mil. lei comparativ cu anul 2021, care a fost în mărime de 22,9 mil. lei.

Respectiv, profitul perioadei de gestiune până la impozitare constituie 48,1 mil. lei sau cu 327,9 mil. lei mai puțin față de profitul net obținut per total de societăți în anul 2021. Prin urmare, având în vedere cheltuielile privind impozitul pe venit, în rezultatul activității economico-financiare, în ansamblu, **societățile comerciale au obținut profit net al perioadei de gestiune** în mărime de 53,6 mil. lei sau cu 259,9 mil. lei mai puțin față de anul precedent.

Tabelul 13.

Situația financiară a societăților comerciale în anii 2021 – 2022

Anul	Numărul entităților economice supuse analizei	Au activat cu pierderi			Au activat cu profit			Rezultat financiar nul	
		numărul ent. ec.	ponderea, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponderea, %	suma, mil. lei	numărul ent. ec.	ponderea, %
A	1	2	$3=2/1*100$	4	5	$6=5/1*100$	7	8	$6=8/1*100$
2021	31	15	48,4	172,8	15	48,4	486,3	1	3,2
2022	31	11	35,5	446,5	18	58,1	500,1	2	6,4

Analizând datele tabelului de mai sus, se atestă că **mărimea totală a pierderilor nete** înregistrate de societățile comerciale cu pierderi, s-au majorat de la 172,8 mil. lei în 2021 la 446,5 mil. lei în anul 2022. În același timp **profitul net total** obținut de societățile comerciale s-a majorat de la 486,3 mil. lei în 2021 până la 500,1 mil. lei în anul 2022.

Din 18 societăți comerciale ce au obținut profit net în anul 2022, 11 societăți sau 61,1 % înregistrează **profit net mai mare de 1 milion lei**.

Cele mai mari profituri nete au fost obținute de către:

- S.A. „Loteria Națională a Moldovei” – 170,3 mil. lei;
- S.A. „EnergoCom” – 142,5 mil. lei;
- S.A. „RED Nord” – 69,4 mil. lei;
- S.A. „Moldtelecom” – 39,9 mil. lei;
- S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” – 34,2 mil. lei;
- S.R.L. „Arena Națională” – 17,8 mil. lei;
- S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” – 11,0 mil. lei;
- S.A. „Barza Albă” – 8,1 mil. lei.

Deopotrivă, din 11 societăți comerciale ce au generat pierderi nete, 8 societăți comerciale sau 72,7% au generat **pierderi nete mai mari de 1 milion lei**, și anume:

- S.A. „Termoelectrica” – 232,9 mil. lei;
- S.A. „CET Nord” – 167,1 mil. lei;
- S.A. „Franzeluța” – 19,1 mil. lei;
- S.A. pentru achiziționarea, prelucrarea și livrarea metalelor feroase și neferoase „Metalferos” – 13,2 mil. lei;
- S.A. „Drumuri Ialoveni” – 4,1 mil. lei;

- S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” – 3,8 mil. lei;
- S.A. „Răut”- 3,7 mil. lei.

Din 18 societăți comerciale care au obținut în anul 2022 profit net, 2 societăți comerciale sau 11,1%, au înregistrat profit net mai mic în raport cu anul 2021, din cauza mai multor factori: diminuarea profitului brut, majorarea cheltuielilor din activitatea operațională, diminuarea profitului din alte activități etc.

Micșorarea profitului net a fost obținută de:

- S.A. „Moldtelecom” – cu 51,6 mil. lei;
- S.A. Uzina de Tractoare „Tracom” – cu 0,5 mil. lei.

Totodată, 2 societăți S.A. „Drumuri Cimișlia” și S.A. „Hotel Chișinău” au înregistrat în anul 2022 rezultat financiar nul.

Rentabilitatea vânzărilor (profit net/venituri din vânzări) a societăților comerciale în anul 2022 a constituit per total 2,46%, ceea ce semnifică faptul că societățile respective au obținut în anul de gestiune 2,46 bani profit net la 1 leu venituri din vânzări.

De asemenea, se constată că, 4 societăți comerciale care în anul 2021, au înregistrat profit net în mărime de 209,7 mil. lei, în anul 2022 au generat pierderi nete în mărime de 246,8 mil. lei (cauzată inclusiv de diminuarea veniturilor din vânzări și prin urmare a profitului brut, generarea pierderilor din activitatea operațională și pierderilor din alte activități), fapt ce semnifică o înrăutățire a activității economico-financiare la entități. Cele mai mari decalaje sunt reflectate în tabelul 14.

Tabelul 14.

Societățile comerciale cu pierdere netă în anul 2022 și profit net înregistrat în anul 2021

mil. lei

Nr. d/o	Denumirea societății	Profit net, anul 2021	Pierdere netă, anul 2022	Diferența
1.	S.A. „Metalferos”	29,7	-13,2	-42,9
2.	S.A. „Termoelectrica”	177,9	-232,9	-410,8
3.	S.A. „SanfarmPrim”	1,5	-0,2	-1,7
4.	S.A. „Cartuș”	0,6	-0,6	-1,2

În același timp, se constată că, S.A. „Termoelectrica” care în anul 2021, a înregistrat profit net în mărime de 177,9 mil. lei, pe când în anul 2022 a generat pierdere netă în mărime de 232,9 mil. lei, la fel și S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” în anul 2021 a înregistrat pierdere netă în mărime de 91,4 mil. lei, iar în anul 2022 a generat profit net în mărime de 34,3 mil. lei. De asemenea, SRL „Arena Națională”, S.A. „Drumuri Căușeni” și S.A. „Drumuri Edineți” au înregistrat profit net în anul 2022, în timp ce în anul 2021 au fost generate pierderi nete.

Analiza creanțelor și datoriilor. La finele anului 2022, valoarea totală a creanțelor și altor active (imobilizate/circulante) ale societăților comerciale constituie 7608,0 mil. lei

acestea fiind cu 3292,1 mil. lei mai mari față de începutul anului 2022. Creanțele curente și alte active circulante constituie 80,3% sau 6110,0 mil. lei din totalul creanțelor și altor active care s-au majorat cu 2004,1 mil. lei în raport cu începutul anului 2022.

Creanțele pe termen lung și alte active imobilizate, constituie 19,7% din totalul creanțelor și altor active sau 1497,9 mil. lei, ceea ce reprezintă cu 1387,9 mil. lei mai mult față de valoarea înregistrată la începutul anului 2022.

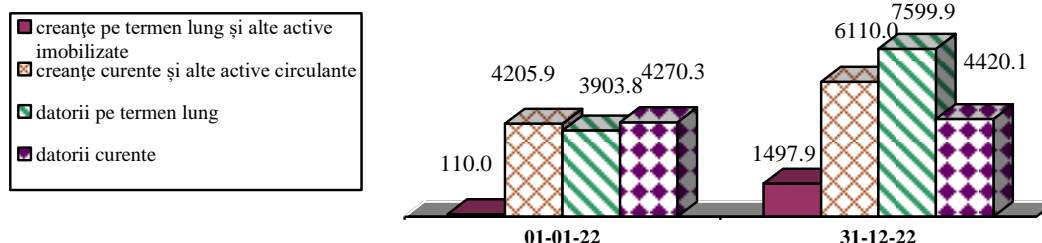

Figura 2. Evoluția creanțelor și altor active (imobilizate/circulante) și datoriilor ale societăților comerciale în perioada anului 2022, mil. lei

De asemenea, se atestă că pe parcursul anului 2022, datoriile societăților comerciale s-au majorat per total cu 3846,0 mil. lei și constituie 12020,1 mil. lei, preponderent din cauza majorării datoriilor curente.

Ponderea datoriilor pe termen lung în totalul datoriilor societăților este de 63,2% (sau 7599,9 mil. lei). Atât datoriile pe termen lung s-au majorat în perioada de gestiune cu 3696,1 mil. lei, cât și datoriile curente s-a majorat, per ansamblu, cu 149,8 mil. lei față de începutul anului 2022 și la data raportării constituie 4420,1 mil. lei sau 36,8% din totalul datoriilor societăților comerciale.

Cele mai considerabile majorări/diminuări ale datoriilor totale ale societăților comerciale comparativ cu 01.01.2022 sunt reflectate în tabelul de mai jos.

Tabelul 15.

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale datoriilor societăților comerciale în anul 2022

mil. lei

Nr. d/o	Majorări a datoriilor comparativ cu 01.01.2022		Nr. d/o	Diminuări a datoriilor comparativ cu 01.01.2022	
	Denumirea entității	Valoarea majorării		Denumirea entității	Valoarea diminuării
1.	S.A. „Energocom”	2407,7	1.	S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo”	118,3
2.	S.A. „Termoelectrica”	632,3	2.	S.A. „Moldtelecom”	55,9
3.	S.R.L. „Arena Națională”	510,9	3.	S.A. „RED-Nord”	21,3
4.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	252,2	4.	S.A. Institutul de Cercetari Stiintifice „Rif-Acvaaparat”	13,6
5.	S.A. „CET-Nord”	183,9	5.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	12,5
6.	S.A. „Franzețuța”	21,3	6.	S.A. „Drumuri Edineț”	8,0
7.	S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”	18,8	7.	S.A. „Drumuri Ialoveni”	4,4
8.	S.A. „Drumuri Criuleni”	13,1	8.	S.A. Uzina de tractoare „Tracom”	0,7

În rezultatul analizei situațiilor financiare, la 28 societăți comerciale sau 90,3% din totalul societăților monitorizate s-a constatat că la situația din 31.12.2022 *datoriile curente depășesc activele circulante*, fapt care poate genera dificultăți în activitatea agenților economici, dacă această situație rămâne neschimbată, or în acest caz urmează a fi întreprinse măsuri ținute spre diminuarea datoriilor curente, inclusiv prin reeșalonare, precum și măsuri orientate spre impulsivitatea activității societăților, încheiere de noi contracte, atragere de noi clienți, ceea ce va aduce plus valoare activității societăților comerciale.

I.III. Rezultatele monitoringului financiar al activității întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare

Conform informației incluse în Registrul Patrimoniului Public ținut de Agenția Proprietății Publice, din Lista totală a întreprinderilor de stat, 43 întreprinderi de stat se află în procedură de insolabilitate/lichidare. Din numărul total al întreprinderilor de stat în procedură de insolabilitate/lichidare, doar *20 întreprinderi de stat au prezentat Biroului Național de Statistică situațiile financiare*, în modul stabilit.

Corespunzător, din Lista totală a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, 25 societăți comerciale se află în procedură de insolabilitate/ lichidare. Din numărul total al societăților comerciale în procedură de insolabilitate/ lichidare, *6 societăți au prezentat situațiile financiare Biroului Național de Statistică*, în modul stabilit.

Prin urmare, în tabelul următor, a fost prezentată o sistematizare a principalilor indicatori economici înregistrați de către entitățile economice aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare, care au prezentat situațiile financiare în modul stabilit.

Tabelul 16

Indicatorii economici generalizați aferenți activității întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare
mil. lei

Total	Întreprinderi de stat (20)			Societăți comerciale (6)			TOTAL
	01.01.2022	31.12.2022	abaterea	01.01.2022	31.12.2022	abaterea	la 31.12.2022
1	2	3	4=3-2	5	6	7=6-5	8=3+6
Active	769,2	769,3	+0,1	187,8	180,9	-6,9	950,2
Capital propriu	302,6	281,3	-21,3	42,2	48,7	+6,5	330,0
Capital social și neînregistrat	301,3	301,3	-	197,6	197,6	-	498,9
Creanțe și alte active (imobilizate și circulante) (70+40)	336,1	348,6	+12,5	41,4	39,5	-1,9	388,1
Datorii (pe termen lung, curente)	466,6	488,0	+21,4	145,1	131,8	-13,3	619,8
Venituri din vânzări (2021/ 2022)	102,7	91,7	-11,0	28,5	22,9	-5,6	114,6
Costul vânzărilor (2021/ 2022)	65,3	71,5	+6,2	11,7	8,3	-3,4	79,8

Total	Întreprinderi de stat (20)			Societăți comerciale (6)			TOTAL
	01.01.2022	31.12.2022	abaterea	01.01.2022	31.12.2022	abaterea	la 31.12.2022
1	2	3	4=3-2	5	6	7=6-5	8=3+6
Cheltuieli din activitatea operațională, alte decât costul vânzărilor (2021/ 2022)	37,0	43,9	+6,9	14,3	16,4	+2,1	60,3
Profit net (pierderi nete) (2021/ 2022), din care:	12,7	-13,4	-26,1	5,6	6,1	+0,5	-7,3
<i>Cu profit</i>	6	4	-2	3	4	1	8
<i>Cu pierderi</i>	13	15	+2	2	1	1	16
<i>Rezultatul nul</i>	1	1	-	1	1	-	2

Astfel, se menționează că, potrivit situațiilor financiare ale întreprinderilor de stat și societăților comerciale aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare:

1. *cele mai mari active*, la situația din 31.12.2022, sunt înregistrate de Î.S. internațională de stat „Acva-Nord” 262,7 mil. lei, S.A. „Aroma” - 102,6 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Ștefan-Vodă” -72,6 mil. lei, Î.S. „Gările și Stațiile Auto” - 46,3 mil. lei, Î.S. „Moldaeroservice” - 65,0 mil. lei, Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Stăuceni - 51,9 mil. lei, Î.S. „Combinatul republican de Instruire Auto” - 28,9 mil. lei, S.A. „Vinuri Ialoveni” - 45,5 mil. lei, Î.S. „Moldresurse” - 45,0 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Cahul” - 35,8 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” - 29,4 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” - 29,3 mil. lei, S.A. „Combustibil Solid” -11,9 mil. lei, și S.A. „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău - 14,9 mil. lei;

2. din 20 întreprinderi analizate 5 întreprinderi (sau 25,0%) au înregistrat atât la 01.01.2022 cât și la 31.12.2022 *capital propriu (active nete) negativ*. Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codru”, Î.S. Gospodăria Agricolă de Stat „Flori”, Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaier”, Î.S. „Combinatul de Produse Alimentare din Bălți” și Î.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor „Moldsuinhibrid” înregistrează capital propriu negativ doar la 31.12.2022, de asemenea cel mai mare capital propriu negativ fiind înregistrat de Î.S., „Moldresurse” - 27,5 mil. lei;

Totodată, din 6 societăți comerciale, 2 societăți (sau 33,3%) au înregistrat atât la 01.01.2022 cât și la 31.12.2022 *capital propriu (active nete) negativ*, cel mai mare capital propriu negativ fiind înregistrat de S.A. „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” -13,3 mil. lei și S.A. „Stadionul Republican” - 4,1 mil. lei;

3. *cele mai mari creanțe pe termen lung și alte active imobilizate* sunt înregistrate de S.A. „Combustibil Solid” - 3,2 mil. lei și de Î.S. Gările și Stațiile Auto” - 32,8 mil. lei;

4. *cele mai mari creanțe curente și alte active circulante*, la situația din 31.12.2022, sunt înregistrate de Î.S. internațională de stat „Acva-Nord” (241,0 mil. lei); Î.S. Gările și

Stațiile Auto” (13,5 mil. lei), Î.S. „Moldresurse” (13,0 mil. lei), Î.S. Serviciul Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale” (12,1 mil. lei), S.A. „Aroma” (9,2 mil. lei), S.A. „Combustibil Solid” (8,8 mil. lei), S.A. Combinatul de produse cerealiere „Chișinău” (6,7 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” (6,0 mil. lei), S.A. „Livsercom” (5,7 mil. lei), S.A. „Vinuri Ialoveni” (5,7 mil. lei) și Î.S. Stațiunea didactică experimentală „Chetrosu” (5,5 mil. lei);

5. *majoritatea datoriilor* la situația din 31.12.2022, sunt formate din datorii curente (4393,0 mil. lei). Cele mai mari datorii curente sunt înregistrate de Î.S. internațională de stat „Acva-Nord” (142,8 mil. lei), Î.S. „Moldresurse” (72,9 mil. lei), Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Stăuceni” (35,8 mil. lei), Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaier” (34,2 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” (18,4 mil. lei), Î.S. „Combinatul de Produse Alimentare din Bălți” (17,5 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” (15,2 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codru” (13,3 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” (11,8 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Bălți” (11,5 mil. lei). La societățile comerciale, cele mai mari datorii curente sunt înregistrate de S.A. „Vinuri Ialoveni” (41,9 mil. lei), S.A. „Aroma” (41,1 mil. lei), S.A. „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” (28,2 mil. lei), Î.S. Serviciul Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale” (13,2 mil. lei) și S.A. „Combustibil Solid” (9,7 mil. lei);

6. în anul 2022, din 20 întreprinderi de stat și 6 societăți comerciale, 7 întreprinderi și corespunzător 3 societăți *nu înregistrează venituri din vânzări*;

7. *cele mai mari venituri din vânzări* în anul 2022 sunt înregistrate de Î.S. internațională de stat „Acva-Nord” (54,1 mil. lei), S.A. „Aroma” (17,1 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală „Pașcani” (13,3 mil. lei), Î.S. „Stațiunea didactică experimentală „Chetrosu” (11,4 mil. lei), S.A. „Vinuri Ialoveni” (4,5 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” (3,7 mil. lei) și Î.S. „Moldaeroservice” (3,6 mil. lei);

8. din 20 întreprinderi analizate 16 întreprinderi de stat (sau 80,0%) au înregistrat pierderi din activitatea operațională. La fel se atestă că, din 6 societăți comerciale aflate în procedură de insolvență/ lichidare analizate 2 societăți (sau 33,3%) în anul 2022 înregistrează pierderi din activitatea operațională;

9. în anul 2022, din 20 întreprinderi de stat, 15 întreprinderi de stat au generat pierderi nete, 4 întreprinderi de stat au obținut profit net, iar o întreprindere de stat înregistrează rezultat nul. De altfel, se atestă că 3 întreprinderi de stat în anul 2022 au generat pierderi nete, în timp ce în anul 2021 au înregistrat profit net.

În același timp, o societate comercială a generat în anul 2022 pierderi nete, iar 4 societăți comerciale au obținut profit net.

10. *cele mai mari pierderi nete* sunt înregistrate de Î.S. „Moldaeroservice” (7,1 mil. lei), Î.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor „Moldsuinhibrid” (4,1 mil. lei), Î.S. „Combinatul republican de Instruire Auto” (3,0 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” (2,0 mil. lei), Î.S. „Stațiunea didactica experimentală „Chetrosu” (1,9 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Bălți” (1,4 mil. lei) și S.A. „Stadionul Republican” (0,3 mil. lei).

De altfel, *cele mai mari profituri nete* sunt înregistrate de Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Stăuceni” (5,4 mil. lei), S.A. „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” (3,4 mil. lei), Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală „Pașcani” (2,9 mil. lei), S.A. „Vinuri Ialoveni” (1,5 mil. lei), S.A. „Aroma” (1,4 mil. lei) și Î.S. internațională de stat „Acva-Nord” (1,0 mil. lei).

Concomitent, se menționează că, potrivit datelor privind *fluxul și soldul împrumuturilor interne*, generalizată în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, întreprinderile de stat și societățile comerciale aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat în total, la situația din 31.12.2022, un sold al împrumuturilor în volum de 109,5 mil. lei, care în total reprezintă stocul de arierate - suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate.

Tabelul 17.

Informația privind soldul împrumuturilor interne, la situația din 31.12.2022, ale întreprinderilor de stat și societăților comerciale aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare

mil. lei

Nr. d/o	Debitorul	Sold la 31.12.2021, mil. lei	Sold la 31.12.2022, mil. lei	Abaterea, +/-	Stoc de arierate, mil. lei
1.	S.A. „Aroma” (procedura planului)	20,2	18,3	-1,9	18,3
2.	Î.S. „Moldresurse”	71,5	71,5	-	71,5
3.	S.A. „Vinuri-Ialoveni”	10,0	10,0	-	10,0
4.	Î.S. Uzina de bijuterii din Chișinău „Giuvaier”	7,4	7,9	+0,5	7,9
5.	Î.S. Stațiunea Didactico-Experimentală „Codru”	1,8	1,8	-	1,8
	Total	110,9	109,5	-1,4	109,5

La fel, se menționează că, din numărul total 43 de întreprinderi de stat aflate în proces de insolabilitate/lichidare 27 întreprinderi de stat aflate în procedură de insolabilitate nu au prezentat raportul situațiilor financiare pentru anul 2022 Biroului Național de Statistică.

În contextul celor expuse, se evidențiază că neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe, precum și cele acordate sub garanția statului creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea obligațiilor pe creditele acordate sub garanția statului, precum și cele recreditate generează riscuri fiscale (financiare) de stingere a datoriilor din contul surselor bugetului de stat.

Suplimentar, se menționează că conform datelor Serviciului Fiscal de Stat, în anul 2022, entitățile cu capital integral sau majoritar de stat aflate *în procedură de insolabilitate/lichidare* au efectuat *achitări la bugetul public național* în cuantum total de 41,6 mil. lei, din care: achitățile efectuate de întreprinderile de stat – 24,2 mil. lei și achitățile efectuate de către societățile comerciale – 17,4 mil. lei.

Tabelul 18.

Sinteza achităților și datoriilor entităților cu capital integral sau majoritar de stat aflate în procedură de insolabilitate/lichidare, față de bugetul public național

mil. lei

Tipul entității	ACHITĂRI, la 31.12.2022					DATORII, la 31.12.2022				
	bugetul de stat	bugetul unităților administrativ-teritoriale	bugetul asigurărilor sociale de stat	fondul de asigurare obligatorie de asistență medicală	Total	bugetul de stat	bugetul unităților administrativ-teritoriale	bugetul asigurărilor sociale de stat	fondul de asigurare obligatorie de asistență medicală	Total
Întreprinderi de stat	9,9	4,4	8,0	1,9	24,2	51,7	18,4	6,1	3,6	79,8
Societăți comerciale	11,6	1,5	3,2	1,1	17,4	15,8	1,2	4,2	0,7	21,9
TOTAL	21,5	5,9	11,2	3,0	41,6	67,5	19,6	10,3	4,3	101,7

În același timp, se atestă că, la situația din 31.12.2022, întreprinderile de stat și societățile comerciale prenotate aveau înregistrate *datorii privind impozitele și taxele* față de bugetul public național în mărime totală de 101,7 mil. lei, inclusiv: datorii ale întreprinderilor de stat – 79,8 mil. lei și datorii ale societăților comerciale – 21,9 mil. lei (tabelul 6.3). Cele mai mari datorii s-au înregistrat la: Î.S. internațională de stat „Acva-Nord” – 57,0 mil. lei, S.A. Combinatul de produse cerealiere „Cereale-Flor” – 18,8 mil. lei, Î.S. „Combinatul de produse alimentare din Bălți” – 8,3 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală „Codru” – 5,5 mil. lei, S.A. „Moldaerosevice” – 2,0 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală „Bălți” – 1,2 mil. lei, și Î.S. „Mina de piatră Mileștii Mici” – 1,2 mil. lei.

II. Sinteza rezultatelor monitoringului financiare al activității economico-financiare pentru semestrul I 2023 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

La situația din 30.06.2023, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului (în continuare - Agenția Proprietății

Publice), sunt incluse 172 întreprinderi de stat, cu capital social în mărime de 5299,0 mil. lei și 70 societăți comerciale cu capital de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 8170,1 mil. lei, din care proprietatea statului – 6582,3 mil. lei sau 80,6%. Din numărul total al societăților comerciale, 51 societăți dețin capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 6205,9 mil. lei, din care proprietatea statului – 6081,2 mil. lei sau 98,0%.

Din 70 societăți comerciale cu capital de stat la:

- 21 entități economice cota statului în capitalul social constituie 100%;
- 20 entități economice - de la 75,0% până la 99,9%;
- 11 entități economice - de la 50,0% până la 74,9%;
- 9 entități economice - de la 25,0% până la 49,9%;
- 3 entități economice - de la 10,0% până la 24,9%;
- 6 entități economice - până la 9,9 la sută.

Tabelul 1.

Informația consolidată privind numărul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat conform Registrului patrimoniului public, la 30.06.2023

	Î.S.		S.C.					
	Unități	Capital social (mil.lei)	Cu cota (partea socială a) statului în capitalul social			din care cu cota (partea socială a) statului mai mare de 50%		
			Unități	Capital social (mil.lei)		Unități	Capital social (mil.lei)	
				Total	inclusiv cota (partea socială a) statului		Total	inclusiv cota (partea socială a) statului
Total conform Registrului patrimoniului public	172	5299,0	70	8170,1	6582,3	51	6205,9	6081,2
<i>din care:</i>								
- pe teritoriul Ucrainei	3	25,7	-	-	-	-	-	-
- în procedura lichidării sau insolvabilității	43	316,1	22	491,8	329,8	12	388,8	303,6
- nu desfășoară activitate dar sunt înregistrate la I.P. „Agenția Servicii Publice”	20	37,5	11	5,9	3,3	8	4,4	3,2
Incluse în Lista monitorizată de MF în semestrul I, 2023, din care:	106	4919,7	-	-	-	31	5812,7	5774,4
- nu au prezentat rapoartele statistice la BNS	14	4,8	-	-	-	1	1,4	0,9
Total supuse monitoringului financiar în semestrul I, 2023	92	4914,9	-	-	-	30	5811,3	5773,5

Reieșind din datele prezentate în tabel, se evidențiază că la situația din 30 iunie 2023, lista întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, include 106 întreprinderi de stat cu capital social în mărime de 4919,7 mil. lei și 31 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora constituie 5812,7 mil. lei, din care proprietatea statului – 5774,4 mil. lei sau 99,3%.

În contextul celor expuse, pentru semestrul I al anului 2023, au fost supuse monitorizării financiare 93 întreprinderi de stat și 31 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care au prezentat rapoartele statistice trimestriale Biroului Național de Statistică pentru trimestrul I și trimestrul II al anului 2023.

Tabelul 2.

Informația consolidată a principalilor indicatori financiari ai întreprinderilor de stat și societăților comerciale în 6 luni ale anului 2023, conform bazei comparabile, mil. lei

Indicatori	Întreprinderi de stat			Societăți comerciale		
	sem. I, 2022	sem. I, 2023	abaterea	sem. I, 2022	sem. I, 2023	abaterea
Venituri din vânzării	1989,7	2828,4	+838,7	11737,0	22216,9	10,5
Costuri și cheltuieli	1948,7	2609,4	+660,7	4961,2	6815,3	1,9
Rezultat total, profit (pierderi)	74,8	164,3	+89,5	513,6	62,9	-450,7
Î.S./S.A. cu profit	174,8	292,4	117,6	622,9	794,0	+171,1
Î.S./S.A. cu pierderi	101,4	128,0	26,6	109,3	343,3	+234,0
Achitățile impozitelor și taxelor în BPN	1090,3	715,5	-374,8	793,1	867,6	+74,5
Datorii față de BPN, la 30.06.2023	125,7	60,3	-65,4	6,3	9,4	+3,1
Dividende/defalcări încasate din profitul net obținut în 2022 (la situația din 25.09.2023)	85,95 mil. lei (>200,0% executare față de planul rectificat)			215,5 mil. lei (152,9% executare față de planul rectificat)		

La studierea rezultatelor monitoringului financiar al întreprinderilor de stat, urmează a se ține cont de faptul că, unele din întreprinderile de stat nu au fost supuse monitorizării financiare pentru rezultatele semestrului I al anului 2023. În acest sens, întru neadmiterea distorsionării datelor, evoluția veniturilor din vânzării, a costurilor și cheltuielilor și a profitului (pierderilor) va fi analizată luând în calcul baza comparabilă a entităților, ce nu include, la totalul generalizat al indicatorilor, valoarea indicatorilor întreprinderilor de stat, care în perioada similară a anului 2022, nu au prezentat Biroului Național de Statistică raportul „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității” (Î.S. pentru Silvicultură „din Taraclia”, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Maximovca” și Î.S. Sistemul de Gospodărire a Apelor „Nistru-Centru”).

Concomitent, se evidențiază că, pentru perioada de analiză a semestrului I, 2023, „Hotelul Chișinău” S.A. nu a fost supusă monitoringului financiar, întrucât nu a prezentat raportul statistic prenotat pentru trimestrul I și trimestrul II, 2023, motiv pentru care nu poate fi apreciată la justa valoare activitatea acestei entități pentru perioada menționată.

Mărimea veniturilor, dinamica veniturilor din vânzării. Conform datelor cumulative ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, se atestă că **întreprinderile de stat** au înregistrat în semestrul I al anului 2023 venituri totale în cuantum de 2939,1 mil. lei, inclusiv:

- venituri din vânzări – 2828,6 mil. lei;
- alte venituri din activitatea operațională – 110,5 mil. lei.

Potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzării înregistrate de întreprinderile de stat este cu 838,5 mil. lei mai mare față de semestrul I al anului 2022. Majorarea respectivă a fost generată în mare parte de majorarea, cu peste 1,0 mil. lei, a veniturilor din vânzări la 42 întreprinderi de stat.

În particular, din numărul total al întreprinderilor de stat, conform bazei comparabile, la 62 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au majorat cu 898,3 mil. lei, iar la 23 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au micșorat cu 59,8 mil. lei, inclusiv 9 întreprinderi (Î.S. Institutul de Cercetare, Proiectare și Tehnologie „Energoproiect”, Î.S. „Moldtranselectro”, Î.S. Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Ungheni”, Î.S. Stațiunea didactică experimentală „Petricani”, Î.S. Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Bender”, Î.S. „Litoral”, Î.S. „Bacul Molovata”, Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău și Î.S. „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor”) în *semestrul I al anului 2023* nu au înregistrat venituri din vânzări. Cele mai considerabile micșorări fiind reflectate în tabelul 2.1.

Totodată, se remarcă, că 5 întreprinderi de stat (Î.S. „Moldtranselectro”, Î.S. „Litoral”, Î.S. „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor”, Î.S. „Bacul Molovata” și Întreprinderea agricolă de stat „Serele din Chișinău”) nu înregistrează venituri din vânzări în *semestrul I al anilor 2022-2023*.

Figura 1. Evoluția în dinamică a veniturilor din vânzări, a întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în 6 luni, 2022-2023, mil. lei

De asemenea, se remarcă că în semestrul I al anului 2023 **societățile comerciale** au înregistrat venituri totale în sumă de 22586,3 mil. lei, *inclusiv*:

- venituri din vânzări - 22216,9 mil. lei;
- alte venituri din activitatea operațională – 369,4 mil. lei.

Potrivit datelor raportului statistic, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de societățile comerciale s-a majorat cu 10479,8 mil. lei față de semestrul I, 2022. Majorarea respectivă s-a datorat în mod special creșterii, cu peste 1,0 mil. lei, a veniturilor din vânzări la 21 societăți comerciale. Totodată, diminuarea cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor

din vânzări a fost înregistrată la 4 societăți comerciale. Cele mai considerabile diminuări ale veniturilor din vânzări au fost înregistrate de S.A. „Metalferos” și sunt reflectate în tabelul 3.

Tabelul 3.

Întreprinderile de stat și societățile comerciale cu cele mai mari micșorări ale veniturilor din *vânzări*, în perioada semestrului I al anului 2023 (mil. lei)

Nr.	Denumirea agentului economic	Micșorarea față de semestrul I, 2022
1.	Î.S. Institutul de tehnică agricolă „Mecagro”	16,8
2.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	12,6
3.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	7,6
4.	Î.S. pentru Silvicultură „Silva –Sud”	7,1
5.	Î.S. „Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”	3,4
6.	Î.S. Stațiunea Didactică Experimentală „Criuleni”	3,1
7.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	1,8
8.	Î.S. Institutul de Geodezie Prospekțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”	1,3
9.	Î.S. pentru Silvicultură din „Tighina”	1,5
10.	Î.S. „Rusca”	1,1
1.	S.A. „Metalferos”	129,7
2.	S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”	6,2
3.	S.A. „Drumuri Ialoveni”	5,3
4.	S.A. „Sanfarm-Prim”	3,4
5.	S.A. „Cartuș”	0,6
6.	S.A. „RĂUT”	0,2

Din numărul total al societăților comerciale, la 23 societăți comerciale veniturile din vânzări s-au majorat cu 10625,4 mil. lei (se menționează că societatea comercială S.R.L. „Arena Națională” în semestrul I al anului 2023 a înregistrat venituri din vânzări, în timp ce în semestrul I al anului 2022 acestea nu au fost înregistrate). La 6 societăți, veniturile din vânzări s-au micșorat cu 145,5 mil. lei. Totodată, se menționează că o societate comercială S.A. „Institutul de Cercetări Științifice „Rif-Acvaapararat” nu a înregistrat venituri din vânzări în semestrul I, anii 2022-2023.

Micșorarea veniturilor din vânzări, la entități, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, poate condiționa micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat, fapt ce reprezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

Totodată, din numărul total al întreprinderilor de stat, 42 întreprinderi de stat au înregistrat în semestrul I, 2023 *majorări ale veniturilor din vânzări mai mari de 1 milion lei*, comparativ cu semestrul I, 2022, din care: Î.S. „Moldelectrica (cu 308,0 mil. lei), Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău (cu 196,6 mil. lei), Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” (cu 77,5 mil. lei), Î.S. „Poșta Moldovei” (cu 43,1 mil. lei), Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „Moldatsa” (cu 34,9 mil. lei), Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești” (cu 27,2 mil. lei), Î.S. „Servicii Pază” (cu 25,7 mil. lei), Î.S. pentru Silvicultură „Călărași” (cu 13,7 mil. lei), Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” (cu 12,3

mil. lei), Î.S. pentru Silvicultură „Orhei” (cu 10,9 mil. lei), Î.S. „Detașamentul de Pază Paramilitară” (cu 9,5 mil. lei), Î.S. pentru Silvicultură „Chișinău” (cu 9,4 mil. lei), Î.S. „pentru Silvicultură „Hîncești-Silva” (cu 8,9 mil. lei), Î.S. Rezervatia Naturală „Plaiul Fagului (cu 8,6 mil. lei), Î.S. „Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” (cu 7,9 mil. lei) și Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici” (cu 7,4 mil. lei).

În tabelul de mai jos, a fost reflectată dinamica veniturilor din vânzări obținute pentru semestrul I în perioada anilor 2018-2023, de către entitățile cu capital de stat.

Tabelul 4

Analiza dinamicii veniturilor din vânzări la unele întreprinderi de stat și societăți comerciale,
pentru semestrul I, anii 2018-2023 (mil. lei)

Nr. d/o	Denumirea întreprinderii	Semestrul I, 2018	Semestrul I, 2019	Semestrul I, 2020	Semestrul I, 2021	Semestrul I, 2022	Semestrul I, 2023
1.	Î.S. „Moldelectrica”	297,1	301,7	287,6	313,6	315,9	623,9
2.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	153,8	159,2	157,6	178,3	254,8	332,3
3.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	435,4	498,0	344,7	220,3	551,3	543,7
4.	Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”	28,1	27,2	26,5	30,4	15,2	2,5
5.	Î.S. „Poșta Moldovei”	201,8	251,8	194,2	209,0	218,0	261,1
6.	Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”	18,0	20,6	8,5	13,6	12,2	19,6
7.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	1,7	1,7	1,8	5,9	12,1	24,4
1.	S.A. „Moldtelecom”	853,2	835,4	794,1	813,9	802,5	817,5
2.	S.A. „Termoelectrica”	1562,5	1508,1	1327,4	1544,9	2832,1	3522,5
3.	S.A. „Red Nord”	334,0	378,1	337,0	371,7	363,9	402,9
4.	S.A. „CET-Nord”	181,8	158,0	190,7	224,0	327,0	653,1
5.	S.A. „Combinatul de vinuri „Cricova”	92,8	94,9	64,7	86,8	106,8	100,6
6.	S.A. „Metalferos”	693,1	702,6	479,5	1340,5	182,0	52,3
7.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	1,6	343,8	203,7	1385,3	3109,2	3876,3

*cifrele nu au fost menționate întrucât reflectă activitatea S.A. „Red Nord” de pînă la absorbția S.A. „Red Nord-Vest” și nu sunt comparative cu perioada 2018-2020.

Din numărul societăților comerciale monitorizate, majorarea veniturilor din vânzări cu peste 1,0 mil. lei comparativ cu semestrul I, 2022, s-a înregistrat la 20 societăți, din care: la S.A. „EnergoCom” cu 8103,2 mil. lei, la S.A. „Loteria Națională a Moldovei” veniturile din vânzări s-au majorat cu 767,1 mil. lei, la S.A. „Termoelectrica” cu 690,4 mil. lei, la S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” cu 540,5 mil. lei, la S.A. „CET Nord” cu 326,1 mil. lei, la S.A. „Franzeluța” cu 48,5 mil. lei, la S.A. „RED Nord” cu 39,0 mil. lei, la S.A. „Drumuri Criuleni” cu 21,4 mil. lei, la S.A. „Moldtelecom” cu 15,0 mil. lei, la S.A. „Drumuri Soroca” cu 14,2 mil. lei și la S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” cu 12,3 mil. lei.

Structura veniturilor din vânzări. În structura veniturilor din vânzări înregistrate de către întreprinderile de stat supuse analizei în semestrul I, 2023, ponderea majoritară (63,8% sau 1802,6 mil. lei) a revenit veniturilor obținute din prestarea serviciilor. Valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor include venituri încasate din

serviciile prestate populației – 169,1 mil. lei și venituri obținute din serviciile prestate întreprinderilor – 1633,5 mil. lei.

Totodată, veniturile întreprinderilor încasate din vânzarea produselor finite dețin ponderea de 26,2% sau 740,7 mil. lei, iar veniturile din contracte de leasing operațional și financiar (arenda și locațiune) au constituit 1,5% sau 41,9 mil. lei. De asemenea, din vânzarea mărfurilor s-au încasat venituri în mărime de 241,8 mil. lei (sau 8,5%), fiind constituite din venituri din vânzarea mărfurilor cu amănuntul (15,9 mil. lei) și venituri din vânzarea mărfurilor cu ridicata (225,9 mil. lei).

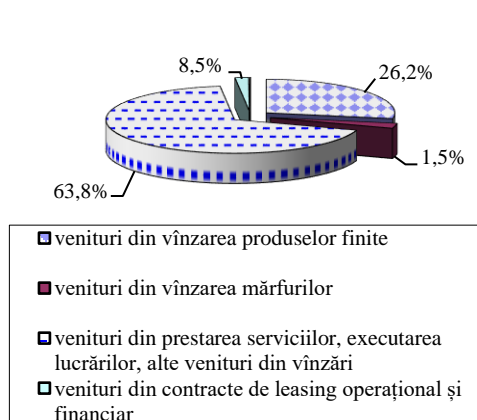

Figura 2. Structura veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat, în sem. I, 2023

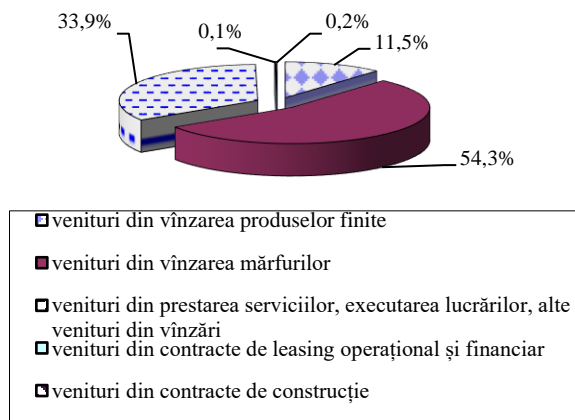

Figura 3. Structura veniturilor din vânzări ale societăților comerciale, în sem. I, 2023

În conformitate cu datele din figura 2-3, se menționează că ponderea majoritară în totalul veniturilor din vânzări în semestrul I, 2023 ale **societăților comerciale** este deținută de veniturile din vânzarea mărfurilor – 54,3% (sau 12072,3 mil. lei). Din valoarea totală a veniturilor din vânzarea mărfurilor 10356,3 mil. lei - reprezintă veniturile din vânzarea mărfurilor cu ridicata, iar 1716,0 mil. lei reprezintă veniturile din vânzarea mărfurilor cu amănuntul.

Veniturile societăților comerciale din prestarea serviciilor dețin 33,9% (sau 7521,4 mil. lei). Din valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor 1537,5 mil. lei reprezintă veniturile din serviciile prestate întreprinderilor, iar 5983,9 mil. lei reprezintă veniturile din serviciile prestate populației.

Veniturile societăților comerciale din vânzarea produselor finite dețin 11,5% din total venituri din vânzări (sau 2563,1 mil. lei), veniturile societăților comerciale din contractele de construcții alcătuiesc circa 35,0 mil. lei sau 0,2% din totalul veniturilor din vânzări, iar veniturile din contractele de leasing operațional și financiar (arendă, locațiune) 25,1 mil. lei sau 0,1 la sută.

Potrivit datelor prezentate în tabelul 5, se constată că, în *structura veniturilor societăților comerciale din prestarea serviciilor*, în semestrul I, 2023, predomină veniturile din serviciile prestate populației – 79,6%, urmată de ponderea veniturilor

prestate întreprinderilor – 20,4%.

Tabelul 5.

Structura veniturilor societăților comerciale din prestarea serviciilor, în semestrul I al anului 2023			
Nr.	Componente	Valoarea (mil. lei)	Pondere (%)
1.	Prestate întreprinderilor	1537,5	20,4
2.	Prestate populației	5983,5	79,6
	Total	7521,4	100

Pe lângă acestea, în perioada de raportare, 19 întreprinderi de stat (Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Moldelectrica”, Î.S. „Poșta Moldovei”, Î.S. „Centrul de Medicină al Aviației Civile a RM”, Î.S. „Combinatul de vinuri de calitate „Mileștii Mici”) au suportat un cost de procurare pentru mărfurile vândute în mărime de 236,2 mil. lei, iar 8 societăți comerciale (S.A. „Franzeluța”, S.A. „Sanfarm-Prim”, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „Cartuș”, S.A. „EnergoCom”, S.A. „Barza Albă”, S.A. „Drumuri Criuleni”) au suportat un cost de procurare pentru mărfurile vândute în mărime de 12273,4 mil. lei.

Mărimea, dinamica și structura costurilor și cheltuielilor. Analiza costurilor și cheltuielilor este importantă, în contextul în care, aceasta reflectă modul în care sunt utilizate resursele materiale, umane, financiare de care dispune entitatea, precum și impactul alocării acestora asupra performanțelor ei.

Prin urmare, conform datelor cumulate ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-C „Costurile și cheltuielile entității”, se atestă că **întreprinderile de stat** aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în 6 luni, 2023 în sumă de 2615,9 mil. lei. *Potrivit bazei comparabile*, mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de întreprinderi este cu 660,7 mil. lei mai mare comparativ cu semestrul I, 2022.

Figura 4. Evoluția în dinamică a costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în 6 luni, 2022-2023, conform bazei comparabile, mil. lei

De asemenea, se constată că, **societățile comerciale** supuse monitoringului financiar aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în semestrul I al

anului 2023 în sumă de 6815,3 mil. lei. Mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de *societățile comerciale* s-au majorat cu 1854,2 mil. lei față de semestrul I al anului 2022.

Astfel, în structura costurilor și cheltuielilor *întreprinderilor de stat* înregistrate în semestrul I, 2023, ponderea majoritară (54,8% - 1429,2 mil. lei) a revenit cheltuielilor cu personalul, acestea incluzând și contribuțiile privind asigurările sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

O altă pondere semnificativă (27,9% - 728,6 mil. lei) a revenit costurilor și cheltuielilor materiale, din care cheltuielile privind materiile prime, materialele, semifabricatele cumpărate și piesele de schimb au înregistrat 219,2 mil. lei, iar costurile și cheltuielile aferente combustibilului - 121,7 mil. lei (figura 5).

Totodată, amortizarea și deprecierea activelor imobilizate a constituit 7,4% (193,5 mil. lei) din total costuri și cheltuieli ale întreprinderilor de stat, iar ponderea altor costuri și cheltuieli operaționale în total costuri și cheltuieli reprezintă 5,4% (141,3 mil. lei). Din valoarea cheltuielilor menționate, costurile și cheltuielile aferente leasingului operațional și financiar (arendei și locațiunii) constituie 9,6 mil. lei, iar costurile îndatorării constituie – 0,3 mil. lei.

Concomitent, în perioada analizată, întreprinderile de stat au suportat costuri și cheltuieli aferente serviciilor (lucrărilor) prestate (executate) de terți în cadrul activității operaționale în mărime de 116,8 mil. lei (4,5% din total costuri și cheltuieli), din care: 9,0 mil. lei reprezintă costuri și cheltuieli pentru serviciile de transport, 8,5 mil. lei pentru cele de comunicații și 0,5 mil. lei pentru prelucrarea materiei prime proprii.

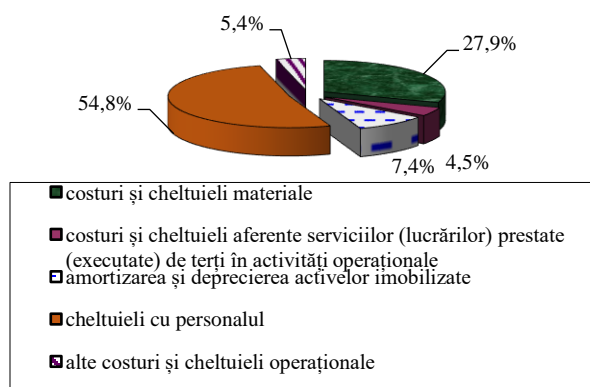

Figura 5. Structura costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat, în sem. I, 2023

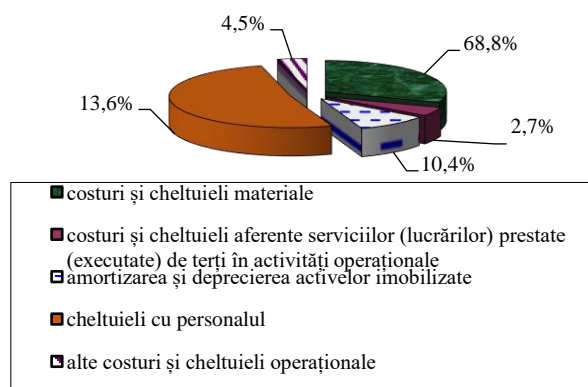

Figura 6. Structura costurilor și cheltuielilor societăților comerciale, în sem. I, 2023

În structura costurilor și cheltuielilor *societăților comerciale* aferente semestrului I al anului curent 68,8% (sau 4686,2 mil. lei) revin consumurilor și cheltuielilor materiale (figura 6). Din valoarea totală a acestora, pentru procurarea materiilor prime, materialelor, semifabricatelor cumpărate și pieselor de schimb utilizate s-au cheltuit 3857,1 mil. lei, iar pentru combustibil 652,3 mil. lei.

O pondere semnificativă 13,6% (sau 926,9 mil. lei) a revenit remunerării muncii (inclusiv contribuțiile asigurărilor sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală). Amortizarea și deprecierea activelor imobilizate a constituit 10,4% (sau 711,9 mil. lei) din total costuri și cheltuieli ale societăților comerciale, iar serviciile prestate de terți au generat costuri și cheltuieli în proporție de 2,7% (sau 181,4 mil. lei). Din volumul cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți, pentru serviciile de transport s-au cheltuit 25,6 mil. lei, pentru serviciile de comunicații 15,0 mil. lei.

Ponderea altor costuri și cheltuieli operaționale înregistrate de societățile comerciale a constituit 4,5% din total costuri și cheltuieli (sau 309,0 mil. lei, din care costurile și cheltuielile privind leasingul operațional (arendă/locățune) au constituit 22,3 mil. lei, iar costurile îndatorării (dobânzile calculate atribuite la cheltuieli) – 157,2 mil. lei).

Mărimea, dinamica profitului (pierderilor). În semestrul I, 2023, *întreprinderile de stat* au obținut, per total profit net în mărime de 162,2 mil. lei. *Potrivit bazei comparabile*, întreprinderile de stat au obținut, în semestrul I, 2023 profit net în mărime de 164,4 mil. lei sau cu 89,5 mil. lei mai mult față de semestrul I, 2022. ***Cel mai considerabil profit*** a fost obținut de Î.S. „Moldelectrica”, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”, Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești-Silva”, Î.S. „Poșta Moldovei”, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”. ***Cele mai mari pierderi*** au înregistrat Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”, Î.S. „Radiocomunicații”, Î.S. „Combinatul Poligrafic”.

Tabelul 7.

Întreprinderile de stat cu cele mai mari profituri și cele mai mari pierderi înregistrate în semestrul I al anului 2023 (mil. lei)

Nr	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2022, mil. lei	Semestrul I, 2023, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei
	Profit:			
1.	Î.S. „Moldelectrica”	3,0	51,9	+48,9
2.	Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”	1,3	50,1	+48,8
3.	Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”	6,2	30,1	+23,9
4.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	35,9	27,4	-8,5
5.	Î.S. pentru Silvicultură „Hîncești -Silva”	2,0	13,1	+11,1
6.	Î.S. „Poșta Moldovei”	-9,6	12,6	+22,2
7.	Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”	4,7	12,1	+7,4
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Călărași”	-3,0	8,3	+11,3
9.	Î.S. pentru Silvicultură „Glodeni”	2,7	6,6	+3,9
	Pierderi:			
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	61,0	-77,4	-138,4
2.	Î.S. „Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”	-6,0	-11,3	-5,3
3.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	-14,4	-8,7	-5,7
4.	Î.S. „Radiocomunicații”	-4,5	-8,1	-3,6

Nr.	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2022, mil. lei	Semestrul I, 2023, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei
5.	Î.S. „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice”	+2,2	-3,2	-5,4
6.	Î.S. „Combinatul Poligrafic”	-7,0	-3,0	-4,0
7.	Î.S. „Rusca”	-0,5	-1,8	-1,3
8.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „Moldatsa”	-33,5	-1,6	-31,9
9.	Î.S. Expediția Hidro-Geologică din Moldova „EHGEOM”	+0,7	-1,6	-2,4

Societățile comerciale, în semestrul I al anului 2023 au obținut per total profit net în mărime de 62,9 mil. lei sau cu 450,7 mil. lei mai puțin față de semestrul I, 2022.

Tabelul 8.

Societățile comerciale cu cele mai mari profituri și cele mai mari pierderi obținute în semestrul I al anului 2023 (mil. lei)

Nr.	Denumirea agentului economic	Semestrul I, 2022, mil. lei	Semestrul I, 2023, mil. lei	Abaterea, +/- mil. lei
Profit:				
1.	S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	-80,9	173,3	+254,2
2.	S.A. „Loteria Națională a Moldovei”	+85,0	102,9	+17,9
3.	S.A. „Moldtelecom”	70,1	102,5	+32,4
4.	S.A. „Red-Nord”	+54,9	53,8	-1,1
5.	S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo”	-2,8	5,7	+8,5
6.	S.A. „CET-Nord”	+7,8	2,7	+10,5
7.	S.A. „Drumuri- Soroca”	-1,4	4,8	+6,2
8.	S.A. „Barza Albă”	+3,4	4,4	+1,0
Pierderi:				
1.	S.A. „EnergoCom”	-5,4	-185,1	-190,6
2.	S.A. „Termoelectrica”	389,7	-172,8	-562,5
3.	S.A. „Metalferos”	+8,2	-11,7	-19,8
4.	S.A. „Arena Națională”	-2,4	-11,3	-8,9
5.	S.A. „Răut”	-1,0	-4,4	-3,3
6.	S.A. „Franzeluța”	+0,7	-4,0	-4,8
7.	S.A. „Institutul de Cercetări Științifice „Rif-cvaaparat”	-3,3	-1,8	-1,5
8.	S.A. „Drumuri – Cimișlia”	-1,6	-1,7	-0,1

Cel mai mare profit obținut în perioada respectivă se înregistrează la S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, S.A. „Moldtelecom”, S.A. „RED-Nord”, S.A. Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo”, S.A. „Drumuri Soroca” și S.A. „Barza Albă”.

Cele mai considerabile pierderi au fost generate de S.A. „EnergoCom”, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Metalferos”, S.A. „Arena Națională”.

Mărimea, dinamica și structura stocurilor. Luând în considerare că, una din dovezile politicii comerciale eficiente reprezintă situația stocurilor existente în cadrul entității, se consideră oportună efectuarea unei analize privind structura și dinamica acestora.

Prin urmare, se constată că la situația din 30.06.2023, conform bazei comparabile, întreprinderile de stat dețineau stocuri în mărime de 1272,6 mil. lei, fiind cu 162,2 mil.

lei mai mult față de începutul anului 2023. Stocurile de mărfuri au fost înregistrate în valoarea de 287,6 mil. lei, iar produsele în valoare de 160,3 mil. lei. De asemenea, se remarcă că la situația din 30.06.2023 a fost înregistrată micșorarea produselor cu 9,8 mil. lei, iar materialele s-au majorat cu 11,0 mil. lei.

De altfel, *la situația din 30 iunie 2023, în contabilitatea societăților comerciale au fost înregistrate stocuri în sumă de 5798,5 mil. lei, fiind cu circa 1545,0 mil. lei mai mici față de începutul anului de gestiune.*

La finele perioadei analizate, stocurile de produse au fost înregistrate în valoare de 265,8 mil. lei, iar a mărfurilor în valoare de 4618,0 mil. lei. Totodată, la situația din 30.06.2023 a fost înregistrată majorarea stocurilor a produselor cu 7,5 mil. lei și a materialelor cu 305,1 mil. lei față de începutul perioadei de gestiune.

III. Informația privind datoria întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizată în condițiile Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat

În conformitate cu alineatul (5), art. 12 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor generalizează și monitorizează datele cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Astfel, în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, a fost generalizată informația privind împrumuturile interne și externe ale agenților economici monitorizați, care sunt contractate pe un termen de un an și mai mare.

Prin urmare, se menționează că la situația din 30.06.2023 potrivit datelor privind *fluxul și soldul împrumuturilor interne*, întreprinderile de stat și societățile comerciale monitorizate, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat un sold al împrumuturilor în volum de 591,36 mil. lei, din care 4,9 mil. lei constituie stocul de arierate - suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate de către întreprinderile de stat în mărime de – 66,68 mil. lei, iar de către societățile comerciale – 529,68 mil. lei. Datoriile sunt prezentate în următorul tabel:

Tabelul 9.

Nr. d/o	Debitorul	Sold la 30.06.2022, mil.lei	Sold la 30.06.2023, mil.lei	Abaterea, +/- mil.lei	Stoc de arierate la 30.06.2023, mil.lei
1.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	92,0	60,0	-32,0	-
2.	Î.S. Institutul de Cercetări Științifice în Construcții „Incercom”	1,3	0,08	-1,22	-

Nr. d/o	Debitorul	Sold la 30.06.2022, mil.lei	Sold la 30.06.2023, mil.lei	Abaterea, +/- mil.lei	Stoc de arierate la 30.06.2023, mil.lei
4.	Î.S., „Rusca”	0,4	0,9	+0,5	-
5.	Î.S., „Stațiunea Didactico-Experimentală Criuleni”	-	0,7	+0,7	-
6.	S.A. „Moldtelecom”	367,3	367,3	-	-
7.	S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova”	138,3	142,2	+3,9	2,7
8.	S.A. „Drumuri Cimișlia”	3,3	2,7	-0,6	-
9.	S.A. „Cartuș”	-	4,6	+4,6	2,1
10.	S.A. „Red-Nord”	-	0,02	+0,02	-
11.	S.A. „Drumuri Cahul”	-	0,4	+0,4	0,1
12.	S.A. „Drumuri Căușeni”	0,4	0,06	-0,34	-
13.	S.A. „Barza Albă”	3,2	12,4	+9,2	-
TOTAL:		606,2	591,36	16,24	4,9

După cum se observă din datele tabelului de mai sus, cele mai mari împrumuturi interne s-au înregistrat la S.A. „Moldtelecom” – 367,3 mil. lei, S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova” – 142,2 mil. lei și Î.S. „Calea Ferată din Moldova” – 60,0 mil. lei.

Concomitent, potrivit datelor privind *fluxul și soldul împrumuturilor externe*, la situația din 30.06.2023 S.A. „Loteria Națională a Moldovei” nu înregistrează împrumuturi externe, față de situația 30.06.2022.

Adițional, la situația din 30.06.2023 se atestă:

1. datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne și/sau externe față de Ministerul Finanțelor:

- Î.S. „Moldtranselectro”, în mărime de 37,2 mil. lei și 1,62 mil. dolari SUA, care reprezintă solduri cu termen expirat;

- Î.S. „Moldelectrica”, în mărime de 2,3 mil. dolari SUA și 32,5 mil. EURO;

- Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, în mărime de 24,7 mil. EURO;

- S.A. „Termoelectrica”, în mărime de 30,4 mil. EURO;

- S.A. „CET-Nord”, în mărime de 8,1 mil. EURO.

TOTAL general: 6014,2 mil. lei împrumuturi recreditate, din care circa 37,2 mil. lei, 1,6 mil. dolari SUA reprezintă solduri cu termen expirat.

2. datorie pe împrumutul extern acordat sub garanția statului Î.S. „Moldtranselectro”, în mărime de 15,8 mil. lei (0,863 mil. dolari SUA), ce reprezintă sold cu termen expirat.

Este de remarcat că, neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. Totodată, neachitarea obligațiilor pe creditele acordate sub garanția statului, precum și cele reacreditate generează riscul fiscal (financiar) de stingere a datoriilor din contul surselor bugetului de stat.

IV. Conexiunile întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat cu sistemul bugetar

Datorii privind impozitele și taxele. Potrivit datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și restanțele admise), se constată că la situația din 30.06.2023, *întreprinderile de stat și societățile comerciale aveau înregistrate datorii privind impozitele și taxele față de bugetul public național* în mărime de 69,7 mil. lei inclusiv: datorii ale întreprinderilor de stat - 60,3 mil. lei și ale societăților comerciale - 9,4 mil. lei.

Tabelul 10.

Sinteza datoriilor întreprinderilor de stat față de bugetul public național, la situația din 30 iunie 2023
(mil. lei)

<i>Verigile sistemului bugetar:</i>	<i>Inclusiv:</i>			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	12,8	8,1	0,9	21,8
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	3,8	1,3	-	5,1
Bugetul asigurărilor sociale de stat	19,7	8,8	-	28,5
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	3,3	1,6	-	4,9
TOTAL	39,6	19,8	0,9	60,3

Din suma datoriilor întreprinderilor de stat, datoriile aferente plăților de bază au constituit 39,6 mil. lei, datoriile aferente penalităților - 19,8 mil. lei, iar datoriile privind amenzile - 0,9 mil. lei (tabelul 4.1).

Cele mai mari datorii la situația din 30.06.2023, din suma totală a datoriilor întreprinderilor de stat, se înregistrează la:

- întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice (42,8 mil. lei, în special Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”, Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Î.S. „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor”, Î.S. „Sanatoriul-Preventoriu de bază „Constructorul”, Î.S. „Detașamentul de Pază Paramilitară”, etc;

- întreprinderile administrate de Administrația Națională a Penitenciarelor (16,1 mil. lei, în special Î.S. „Brănești”);

- întreprinderile administrate de Ministerul Apărării (circa 1,0 mil. lei, în special Î.S. „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”);

- întreprinderile administrate de Agenția „Moldsilva” (0,4 mil. lei, în special Î.S. Silvo-Cinegetică „Taraclia”, Î.S. pentru Silvicultură „Tighina”);

În partea ce ține de societățile comerciale, se menționează că din valoarea totală a datoriilor în sumă de 9,4 mil. lei, datoriile aferente plăților de bază au constituit 8,9 mil. lei, iar penalitățile - 0,5 mil. lei (tabelul 4.2). Din totalul datoriilor societăților comerciale, cele mai mari datorii au fost înregistrate de S.A. „Răut” - 1,4 mil. lei, S.A. „Drumuri Criuleni” - 1,2 mil. lei, S.A. „Drumuri Orhei” - 1,0 mil. lei, S.A. „Drumuri Cahul” - 0,9 mil. lei, S.A. „Drumuri Ialoveni” - 0,9 mil. lei, S.A. „Institutul de Cercetări

Științifice „Rif-Acvaapararat” - 0,8 mil. lei, „Drumuri Cimișlia” - 0,8 mil. lei, S.A. „Drumuri Căușeni” și S.A. „Drumuri Soroca ” - a câte 0,8 mil. lei, S.A. „Drumuri Edineț” și S.A. „Hotelul Chișinău” a câte 0,4 mil. lei.

Tabelul 11

**Sinteza datoriilor societăților comerciale față
de bugetul public național, la situația din 30 iunie 2023, (mil. lei)**

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:		Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	
Bugetul de stat	4,0	0,1	4,1
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	0,6	-	0,6
Bugetul asigurărilor sociale de stat	3,7	0,4	4,1
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	0,6	-	0,6
TOTAL	8,9	0,5	9,4

Achitări de impozite și taxe. Conform datelor Serviciului Fiscal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și achitate), *în semestrul I al anului gestionar, s-au înregistrat achitări de impozite și taxe în bugetul public național în cuantum total de 1583,1 mil. lei, acestea cuprinzând achitări efectuate de întreprinderile de stat în mărime de 715,5 mil. lei și de către societățile comerciale 867,6 mil. lei.*

Achitățile efectuate de întreprinderile de stat au fost distribuite după cum urmează: bugetul de stat - 240,5 mil. lei (33,6%); bugetele unităților administrativ-teritoriale - 72,9 mil. lei (10,2%); bugetul asigurărilor sociale de stat - 294,3 mil. lei (41,1%) și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală - 107,8 mil. lei (15,1%).

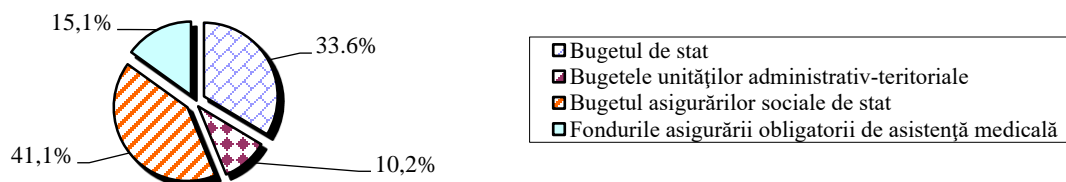

Figura 7. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către întreprinderile de stat, pentru 6 luni ale anului 2023

Cu privire la achitățile societăților comerciale în bugetul public național, se menționează că acestea au fost transferate către bugetul de stat în mărime de 529,6 mil. lei (61,0%); bugetele unităților administrativ-teritoriale - 61,2 mil. lei (7,1%); bugetul asigurărilor sociale de stat - 201,0 mil. lei (23,2%) și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală - 75,8 mil. lei (8,7%).

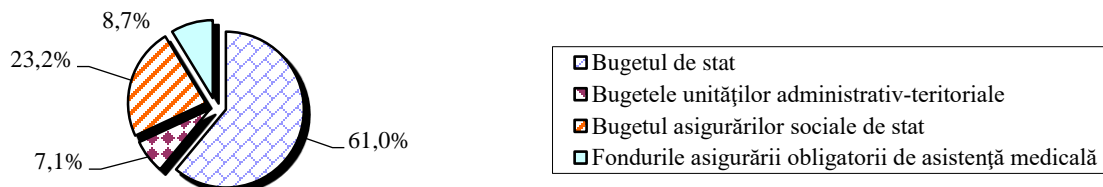

Figura 8. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național de către societățile comerciale, pentru 6 luni ale anului 2023

Înlesniri și facilități fiscale. Conform legislației în vigoare, *entitățile beneficiază de înlesniri și facilități fiscale la principalele tipuri de impozite.* Astfel, în semestrul I al anului 2023, doar Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și S.A. „Drumuri Criuleni” au beneficiat de *înlesniri și facilități fiscale la plata taxei pentru apă, în mărime de 0,01 mil. lei și respectiv 0,04 mil. lei,* încasate conform prevederilor art. 306 al Codului Fiscal și prevederilor Legii nr. 68/2005 pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal.

Suplimentar, în temeiul prevederilor art. 96, 103 și 104 ale Codului Fiscal, în perioada semestrului I, 2023, entitățile au efectuat *livrări de mărfuri și servicii scutite de taxa pe valoarea adăugată (TVA), livrări de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA și livrări la cota „0” a TVA.*

Livrările de mărfuri, servicii la cota redusă a TVA, în 6 luni ale anului 2023, de care au beneficiat:

- întreprinderile de stat, a constituit 209,7 mil. lei, cele mai semnificative revenind întreprinderilor administrate de Agenția „Moldsilva” - 197,9 mil. lei și întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice în mărime de 11,5 mil. lei;

- societățile comerciale, au înregistrat 6381,6 mil. lei, dintre care: S.A. „Energocom” - 6169,7 mil. lei, S.A. „Franzețuța” - 184,5 mil. lei, S.A. „Drumuri Strășeni” - 1,9 mil. lei, S.A. „Sanfarm Prim” - 22,3 mil. lei și S.A. „Moldtelecom” - 0,9 mil. lei.

Livrările de mărfuri și servicii scutite de TVA, efectuate în 6 luni ale anului 2023 de:

- întreprinderile de stat, constituie 324,0 mil. lei, cele mai semnificative livrări fiind înregistrate la întreprinderile administrate de Agenția Proprietății Publice - 265,5 mil. lei (în mare parte Î.S. „Poșta Moldovei” - 216,1 mil. lei, Î.S. „Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” - 17,2 mil. lei, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - 4,7 mil. lei, Î.S. Sanatoriul-Preventoriu de bază „Constructorul” - 4,6 mil. lei, Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală” - 3,9 mil. lei și S.A. „Răut” - 0,5 mil. lei);

- societățile comerciale, constituie 1829,9 mil. lei, cele mai considerabile livrări scutite de TVA fiind înregistrate de: S.A. „EnegoCom” - 1826,8 mil. lei, S.A. „RED-Nord” - 0,8 mil. lei și S.A. „Moldtelecom” 0,9 mil. lei.

Totodată, în 6 luni, 2023, valoarea livrărilor de mărfuri și servicii la cota „0” a TVA efectuate de:

- întreprinderile de stat, constituie 929,3 mil. lei, cele mai mari livrări fiind înregistrate de întreprinderile de stat administrate de Agenția Proprietății Publice – 796,1 mil. lei (în special Î.S. „Calea Ferată din Moldova” – 389,0 mil. lei, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” – 199,1 mil. lei, Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” -107,1 mil. lei, Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „Moldatsa” – 60,7 mil.

➤ **defalcări:**

1. Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” – 51,2 mil. lei;
2. Î.S. „Nodul Hidroenergetic „Costești” – 6,3 mil. lei;
3. Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” – 4,3 mil. lei;
4. Î. S. pentru Silvicultură „din Edineț”- 1,7 mil. lei;
5. Î. S. pentru Silvicultură din „Șoldănești”- 1,6 mil. lei;
6. Î.S. „Direcția pentru exploatarea imobilului” – 1,5 mil. lei;
7. Î.S. „Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”- 1,5 mil. lei;
8. Î.S. „Administrația de Stat Drumurilor” – 1,5 mil. lei;
9. Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” – 1,3 mil. lei;
10. Î. S. pentru Silvicultură „din Cahul”- 1,2 mil. lei;

➤ **dividende:**

1. S.A. „Loteria Națională a Moldovei” – 85,1 mil. lei;
2. S.A. „Energocom” – 71,3 mil. lei;
3. S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”- 34,7 mil. lei;
4. S.A. „Moldtelecom” – 18,6 mil. lei;
5. S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova” – 2,7 mil. lei;
6. S.A. „Barza Albă” – 2,4 mil. lei.

V. Auditul extern și inspectarea financiară

Cu referire la inspectarea financiară a activității economico-financiare a entităților economice cu proprietate de stat, se menționează că în semestrul I al anului 2023, Inspekția Financiară a efectuat:

- 5 *inspectări tematice la întreprinderile de stat;*
- 5 *inspectări complexe la întreprinderile de stat;*
- 8 *inspectări complexe la societățile comerciale cu cota statului.*

În cadrul inspectărilor financiare au fost depistate iregularități și încălcări ale legislației în vigoare din domeniul financiar-contabil, precum și din domeniul retribuirii muncii. Dintre cele mai frecvente încălcări se remarcă:

- atribuirea unor cheltuieli și costuri la cheltuieli ordinare și necesare a întreprinderii, care nu țin de activitatea de antreprenoriat, ce duc la micșorarea profitului și diminuarea defalcărilor în bugetul de stat (cheltuieli legate de amortizarea și de întreținerea mijloacelor de transport, cheltuieli legate de salarizare, admiterea cheltuielilor neregulamentare legate de sponsorizări și donații);

- completarea neregulamentară a foilor de parcurs la mijloacele de transport;

- admiterea lipsurilor bunurilor materiale, precum și neînregistrarea în evidența contabilă a patrimoniului public;
- admiterea creanțelor cu termenul de prescripție expirat și nerecuperarea acestora în termenul stabilit de Codul Civil;
- neefectuarea la finele anului a inventarierii datoriilor și creanțelor, neasigurând astfel confirmarea veridicității datelor contabile și situațiilor financiare;
- ratarea veniturilor în urma neîncheierii contractelor pentru darea în arendă/locățune a patrimoniului public sau încheierii contractelor la prețuri diminuate comparativ cu cuantumul minim stabilit;
- încheierea acordurilor adiționale privind prelungirea termenelor de locățune a unor suprafețe ale activelor neutilizate, fără acordul prealabil al fondatorului;
- casarea bunurilor uzate raportate la mijloace fixe, în lipsa autorizației de casare din partea fondatorului;
- lipsa regulamentelor interne privind modalitatea de organizare și desfășurare a achizițiilor de bunuri, materiale și servicii etc.

Despre acțiunile întreprinse întru înlăturarea încălcărilor depistate, entitățile urmează să informeze în scris Inspekția Financiară, în termenii prescriși în actele de control, cu prezentarea documentelor confirmative. De asemenea, rezultatele inspectărilor financiare sunt remise fondatorului/acționarului majoritar corespunzător al entității economice cu capital de stat, pentru întreprinderea măsurilor cuvenite conform competenței.

De asemenea, se comunică că art.11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală (în continuare Legii nr.246/2017) prevede că *situațiile financiare anuale ale întreprinderilor de stat sunt supuse auditului extern obligatoriu, iar situațiile financiare anuale ale întreprinderilor municipale sunt supuse auditului extern obligatoriu în cazul în care acestea fac parte din categoria entităților mijlocii, a entităților mari sau a entităților de interes public, în corespundere cu legislația contabilă*, precum și art. 88 alin. (1) al Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni (în continuare Legii nr.1134/1997) care prevede că *auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale se efectuează la entitatea de interes public și la societatea în care cota statului depășește 50% din capitalul social*.

În această ordine de idei, s-a estimat că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2022, în temeiul art.11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 și art.88 alin.(1) din Legea nr.1134/1997, urmau a fi supuse 116 întreprinderi de stat și 31 societăți pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat care au fost supuse monitoringului economico-financiar pentru anul 2021 efectuat de către Ministerul Finanțelor.

În același timp, conform art.3 alin.(1) al Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017 (în continuare Legii nr.287/2017), întreprinderea de stat sau societatea pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social care este entitate mare, face parte din categoria *entităților de interes public*.

La rândul său, potrivit prevederilor art.4 alin.(4) al Legii nr.287/2017, entitatea mare este entitatea care, la data raportării, depășește limitele a două dintre următoarele criterii:

- a) totalul activelor – 318000000 de lei;
- b) veniturile din vânzări – 636000000 de lei;
- c) numărul mediu al salariaților în perioada de gestiune – 250.

În acest sens, conform indicatorilor înregistrați la 31.12.2022, s-a estimat că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2022 urmau a fi supuse în total 12 *entități de interes public* (4 întreprinderi de stat și 8 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social).

Astfel, menționăm că la situația din 30 septembrie 2023, au fost prezentate copiile rapoartelor de audit pentru 52 de entități, din care 24 întreprinderi de stat și 28 societăți pe acțiuni aferente situațiilor financiare pentru anul 2022:

-12 societăți pe acțiuni, din care 7 societăți pe acțiuni care corespund criteriilor de entitate de interes public (S.A. „CET-Nord”, S.A. „RED-Nord”, S.A. Combinatul de Vinuri „Cricova”, S.A. „EnergoCom”, S.A. „Moldtelecom”, S.A. „Franzeluța”, S.A. „Metalferos”);

-24 întreprinderi de stat, din care 2 întreprinderi de stat corespund criteriilor de entitate de interes public (Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” și Î.S. „Poșta Moldovei”).

În conformitate cu concluziile emise în rapoartele de audit recepționate de Ministerul Finanțelor se comunică că, pentru situațiile financiare la 12 întreprinderi de stat și 14 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social, a fost emisă opinia auditorului fără rezerve, iar pentru situațiile financiare la 12 întreprinderi de stat și 14 societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social s-a emis opinia auditorului cu rezerve.

De asemenea, în contextul executării prevederilor art.7 alin.(2) lit.n) al Legii nr.246/2017 și art.68 alin.(6) al Legii nr.1134/1997, Ministerul Finanțelor prin scrisorile 17/04-312 din 16.08.2023 și 17-04/313 din 16.08.2023 a expediat Agenției Proprietății Publice și Agenției „Moldsilva” solicitarea privind prezentarea copiilor rapoartelor de audit pentru anul 2022. Prin urmare, Agenția „Moldsilva” prin scrisoarea nr.AM01/03-1609 din 18.08.2023 a anunțat că în cadrul întreprinderilor de stat din subordine se desfășoară procedura de selectare a entităților ce vor audita situațiile financiare pentru

anul 2022, iar după finalizarea procesului în cauză, Agenția „Moldsilva” va expedia în adresa ministerului copia raportului de audit.

Totodată, se estimează că auditului obligatoriu al situațiilor financiare pentru anul 2023, în temeiul art. 11 alin. (1) al Legii nr.246/2017 și art. 88 alin. (1) din Legea nr. 1134/1997, urmează a fi supuse 106 întreprinderi de stat și 31 societăți pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat care sînt supuse monitoringului economico- financiar pentru anul 2022 efectuat de către Ministerul Finanțelor.